Azg
Ազգ
18 ՅՈՒԼԻՍ 1996, ՉՈՐՔՇԱԲԹԻ, # 132 (1138)

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՄՆ-ը ցանկանում է միջուկային հրթիռներ տեղակայել Թուրքիայում

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 17 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Ըստ «Միլիյեթ» թերթի, վերջերս Անկարա է ժամանել ամերիկյան տարածաշրջանի մի ռազմական ղեկավարություն, որը բանակցություններ պետք է վարի դիմավորային Իրաքի հյուսիսի անվտանգության երաշխավորելու համար հատուկ ստեղծված Թուրքիայում հաստատված «Վեստի» ծրագրի գործունեության ժամկետը երկարաձգելու և նրա կառույցը բարեփոխելու հարցերի շուրջ: «Ջումհուրիեթի» համաձայն, ամերիկյան ռազմական ղեկավարությունը Անկարայում կայանալիք շփումների ընթացքում ձգտելու է հասնել այն բանին, որ միջուկային հրթիռներ տեղակայվեն Թուրքիայում, որպիսիներ եղան Գերմանիայի միավորումից հետո ԱՄՆ-ն հարկադրված էր Բեղինից հեռացնել իր միջուկային հրթիռները: Ամերիկացի զինվորականներն այն կարծիքին են, որ այդ հրթիռները կարող են տեղակայվել «Վեստի»-Իզմիրլիի բազայի ստորգետնյա ռազմանավամատներում: «Վեստի»-խնդիրը Թուրքիայի նորընտիր կառավարության և մասնավորապես վարչապետ Նեջմեթդին Էրբականի համար լուրջ գլխացավանք է: Նշենք, որ անցյալում իրաքյան արտասահմանյան ռազմական 20 անգամ դեմ են հանդես եկել «Վեստի» ծրագիրը երկարաձգելու որոշումներին:

ՍԻՑՊԵՏԱԿԱՆ

Ամերիկան շահագրգռված է Կովկասի անվտանգությամբ

Լին Դեյվիսը կոչ է անում հաշվարկել անհայտ խանգարությամբ ռազմական տեխնիկան

ՏԵՐՈՐ ՍԱՌՏԵՅԱՆ. «Ես լավատես եմ այն առումով, որ մենք հնարավորություն ունեցանք շատ լայն հնարկումներ կազմակերպել անվտանգության հարցերի շուրջ», արտոյթի գնահատականով սահմանեց ԱՄՆ դեսպանությունում կայացած մամուլի առավոտյան Միացյալ Նահանգների ռազմական քարտուղարի տարածաշրջանների վերահսկման և միջազգային անվտանգության հարցերով տեղակալ դոկտոր Լին Դեյվիսը, ամփոփելով Թբիլիսիում, Բաքվում և Երևանում կայացած բարձրաստիճան հանդիպումները: «Ես այստեղ եմ, վերահաստատելու ԱՄՆ-ի ուժեղ աջակցությունը Հայաստանի և մյուս բոլոր նորանկախ հանրապետությունների անկախությանը, ինքնիշխանությանը և տարածքային ամբողջականությանը և բարգավաճմանը», հայտարարեց տիկին Դեյվիսը, ավելացնելով, որ ԱՄՆ-ն հաջողություն է «շրջանային համագործակցության ցանցի ստեղծման կողմնակցության երեք հանրապետությունների ջանքերը»: Թեև, դատապարտելով լեռնային հարցերին, տիկին Դեյվիսը հանդես եկավ դիրքերի ամրապնդման, թե հանի դեռ շարունակվում են հակամարտությունները, դժվար է երեք ուժերի միջև համագործակցություն զարգացնել: Ուստի, ամերիկյան կողմը երեք երկրների ղեկավարներին կոչ է արել խնդրին մոտենալ ավելի լայն շրջանակով, նկատի ունենալով աղաղակող հակասությունները: Որոշ գաղափարներ կան միասնական վերազատասխանության դաղափարներ կամ զինավարժություններ անցկացնելու ուղղությամբ: Սակայն դա ընդհանուր գաղափարի ընդամենը մեկ մասն է: Եվրոպայում սոխարական ազատագրությունների ասամանափակման դաշնությունի անդամ են Կովկասի երեք երկրները և բոլոր ուժերը հաջողություն է «շրջանային համագործակցության ցանցի ստեղծման կողմնակցության երեք հանրապետությունների ջանքերը»: Թեև, դատապարտելով լեռնային հարցերին, տիկին Դեյվիսը համաձայնեց, թե խնդիր դեռ շարունակվում են հակամարտությունները, դժվար է երեք ուժերի միջև համագործակցություն զարգացնել: Ուստի, ամերիկյան կողմը երեք երկրների ղեկավարներին կոչ է արել խնդրին մոտենալ ավելի լայն շրջանակով, նկատի ունենալով աղաղակող հակասությունները: Որոշ գաղափարներ կան միասնական վերազատասխանության դաղափարներ կամ զինավարժություններ անցկացնելու ուղղությամբ: Սակայն դա ընդհանուր գաղափարի ընդամենը մեկ մասն է: Եվրոպայում սոխարական ազատագրությունների ասամանափակման դաշնությունի անդամ են Կովկասի երեք երկրները և բոլոր ուժերը

Տես # էջ 2

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Լեբեդի թեկնածուն՝ գեներալ Ռոդիոնովը պաշտպանության նախարար

17 ՀՈՒԼԻՍ, «ԱՇԽԱՐՀՅՈՒՆ», BBC. Նախագահ Բորիս Ելցինն այսօր գեներալ-գնդապետ Իգոր Ռոդիոնովին նշանակեց Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար: Ռուսաստանի Անվտանգության խորհրդի նոր ղեկավար Ալեքսանդր Լեբեդն ավելի վաղ երաշխավորել էր Ռոդիոնովի թեկնածությունն այդ պաշտոնի համար, նկարագրելով գեներալի ու անհայտ լավագույն հատկանիշները: 59-ամյա Ռոդիոնովը 80-ականների կեսերին Աֆղանստանում ղեկավարել է խորհրդային 40-րդ բանակը, առա դարձել Կովկասի զորական հրամանատար, որտեղ եւ ծառայել է Լեբեդի հետ: 1989-ին Ռոդիոնովը զորից առաջնորդել է ճնշելու Վրաստանի անկախության հանրահավաքը Թբիլիսիում: Սիքադեղի ժամանակ 20 մարդ է զոհվել: Ռոդիոնովը հետագայում Մոսկվայում ղեկավարել է գլխավոր շտաբի զորական ակադեմիան: Պաշտպանության նախարարի պաշտոնին նշանակվելու լուրն իմանալուց հետո գեներալ Ռոդիոնովը հայտարարեց, որ իր աշխատանքը սկսելու է «բեմ կեսերի» խնդիրների լուծումից, դրանց թվում նշելով Չեչնիան, Տաջիկստանը, Բոսնիան: Իր օրակարգում նա առանձնացրել է նաեւ զորական բարեփոխումների անհրաժեշտությունը: Թղթակիցները նշում են, որ գեներալ Ռոդիոնովը կոչ ծիրցառումների կողմնակից է համարվում եւ նրա նշանակումը պաշտպանության նախարարի պաշտոնին խոսում է այն մասին, որ գեներալ Լեբեդը լիովին վերահսկում է անվտանգության ոլորտը, եւ ուրեմն, կշարունակի պայքարը հանցագործության եւ կոռուպցիայի դեմ: Գեներալ Ռոդիոնովի նշանակումը դեռ պետք է հաստատվի Պետդումայի կողմից:

Հայաստանում մահապատիժ չի իրականացվում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ. Չնայած հանրաքվեի բերեալ օրենսգրքում շարունակվում է պահպանվել մահապատիժը դատապարտելու վերաբերյալ հոդվածը, այնուամենայնիվ Հայաստանում նոր իշխանությունների գալուց հետո ոչ մի մահապատիժ չի իրականացվել: Այս մասին օրերս Հայաստան ժամանած եվրախորհրդի բարձրաստիճան պատվիրակության հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարել է ՀՀ ներքին գործերի նախարար Վ. Սիրադեղյանը. Ըստ նրա, այդ ընթացքում միայն 16 խորհրդարանական է դատապարտվել մահապատժի, այն էլ ծանրագույնագույն հանցագործություններում սպանություն կատարելու համար:

Հայ գեներալի այցը Հունաստան անհանգստացնում է Թուրքիային

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ANA. ANA գործակալությունը հաղորդում է, որ Հունաստանի սպայակույտի նախագահ Յոկանիսի հրավերով Հունաստանում գտնվող ՀՀ զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ գեներալ Միհայել Հարությունյանը պետք է ծանոթանա Աթենքում եւ Սալոնիկում գտնվող զորական տեխնիկային: Հունաստանի պաշտպանության նախարարությունում, Հայաստանի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետի մասնակցությամբ գումարվել է տեղեկատվական խորհրդակցություն: Թուրքական Անատոլու գործակալությունը Հայաստանի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետի այս այցը որակել է որպես Թուրքիայի դեմ Աթենք-Երեւան համաձայնության գործադրման առաջին քայլ:

Ադրբեջանցիները խանգարում են

ՆՈՅԵՍԲԵՐՅԱՆ, 17 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ. Տավուշի մարզի գյուղերում ընթացի մեջ է գտնվող բերքահավաքը: Սակայն երբեմն այն խանգարվում է ադրբեջանցիների ոտնձգությունների պատճառով: Ինչպես մեզ հայտնեց Կոթի գյուղխորհրդի նախագահ Վինաբ Խաչիկյանը, հուլիսի 16-ին ադրբեջանական զինուժը հրաձգային զենքերից գնդակոծել է հացահատիկահավաք կոմբայնը: Տուժածներ չկան: Գյուղապետի վկայությամբ, հուլիսի 17-ին արտիումնը շարունակվում էր:

Չիլլերը Իռլանդիայում Թուրքիա-Եվրամիություն հարցերով

ԱՆԿԱՐԱ, 17 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-AFP. Թուրքիայի արտգործնախարար Թանսու Չիլլերը երկօրյա այցով ժամանել է Իռլանդիա: Եվրամիության հետ իր երկրի կապերը հնարկելու նպատակով: Իռլանդիան ներկայումս ստանձնել է Եվրամիության վերանայում նախապատրաստության: Չիլլերը Իռլանդիայի արտգործնախարար Դիկ Սփրինգի հետ քննարկելու է Թուրքիայի եւ Եվրամիության հարաբերությունները մասնավոր միության մասին անդրադարձ կնվիրած դիալոգային ոլորտի բոլոր ներքո: Դիվանագիտական աղբյուրներ հայտնել են, որ Չիլլերը Սփրինգին հանձնաժողովելու է, որ Եվրոպայի նկրտանը Թուրքիայի վարած քաղաքականության մեջ փոփոխություն չեն լինելու: Մինչդեռ, նորընտիր թանսու վարչապետ Նեջմեթդին Էրբականը հնարավոր է մասնային միության վերաբերյալ դրդմանալիր: Ըստ այդ ծրագրի, Թուրքիան պետք է գործի մասնային միության մասին դրդմանագրին հանձնաժողովում: Այդ դրդմանագրով Թուրքիան հունվարի 1-ից սպասվում է հասարակ առևտրական կարգավիճակ: Այնուամենայնիվ, Թուրքիայի կառավարությունը բարձրաց է, թե հնարավորություն չունի օգտվելու այդ դրդմանագրից, քանի որ հարեւան Հունաստանը արգելափակում է Եվրամիության կողմից տրվող օգնության մասը Թուրքիա:

Քրիս Քրիստոյանը Հոլիվուդի հայտնի կինոստուդիայի տեր

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 17 ՀՈՒԼԻՍ 17, ԱՍ-AFP. Միլիարդատեր Քրիս Քրիստոյանի մասնակցությամբ մի կոնսորցիում ձեռք է բերել հոլիվուդյան հայտնի Մետրո-Գոլդվին-Մայեր (Metro-Golwyn-Mayer, MGM) կինոստուդիան: Կոնսորցիումի մեջ մտնում են նաեւ մի ամերիկյան ու մի ավստրալական ընկերություններ: Ստուդիան ծեռք է բերվել ֆրանսիական Կրեդի Լիոնեզ (Credit Lionnese) բանկից, որին այն անցել էր իր նախորդ տիրոջից նրա պարտքի դիմաց: Իրազեկ աղբյուրները հայտնում են, որ գործարքի արժեքն է 1.3 միլիարդ դոլար: MGM ստուդիան, որը հիմնվել է Չարլի Չապլինի, Դուգլաս Ֆեյրբենկսի եւ Մերի Պիկֆորդի կողմից, մեկ անգամ արդեն պատկանել է Քրիստոյանին: Նա այն գնել է 1970թ. եւ կարողացել է մեծ առաջընթաց ապահովել ստուդիայի գործերում, որը մինչ այդ ծանր վիճակում էր: Այնուհետեւ Քրիստոյանը սկսել է մաս-մաս վաճառել ստուդիան: Վերջին մասը 1990-ին վաճառվել է Տանկարդ Պարտեսի անունով մի իտալացու, որից էլ երկու տարի հետո անցել է Կրեդի Լիոնեզին:

Հայազգի մեծահարուստը վստահություն է հայտնել, որ կկարողանա նորից հաջողություն բերել լեգենդար կինոստուդիային:

Նոր սերտիֆիկատների բաշխման ժամկետը հայտնի չէ

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ. Չնայած նախատեսվածին, առայժմ հայտնի չէ, թե երբվանից կսկսվի սեփականաշնորհման նոր սերտիֆիկատների բաշխման գործընթացը: Դեռեւս ստացված տեղեկության, այդ մասին առայժմ չկա կառավարության համաձայնագիր: Ըստ տեղեկատվության, նոր սերտիֆիկատների բաշխումը նախատեսվում է սկսել միայն 1995 թ. սեփականաշնորհման ծրագրի ավարտից հետո:

ԱՍՈՒԼԻՍ

ՀՅԴ-ն փորձ է անում վերադառնալ քաղաքական ասպարեզ

Պատասխանատու մարմնի անդամների շփերնտրվելը օրինաչա՞փ էր, թե՞ պատահական

ԼԱՐՈՆԼԵ ՊՊԵՏՅԱՆ. 1996 թ. հունիսի 28-ից հուլիսի 11-ը Երեւանում կայացավ Հայ յեղափոխական դաշնակցության Հայաստանի կազմակերպության գերագույն ժողովը, որի երկար տեւողությունը հուլիսի 17-ին հրավիրված մամուլի ասուլիսում ՀՅԴ Գերագույն մարմնի քարտուղար Սերգեյ Հովսեփյանը բացատրեց այն հանգամանքով, որ 1993 թ. գարնանից ՀՅԴ-ն ժողովով զբաղվեցավ եւ նեկուսակցական խնդիրներ ունենալու հնարավորությունից զրկված է եղել: Եվ քանի որ, այս ժամանակահատվածում կուսակցությունը ունեցել էին մեծաթիվ խնդիրներ, որոնց կարգավորումը անհրաժեշտ էր: 3 տարի շարունակ քաղաքական հիմնահարցերի հնարավոր հնարավորությունից զրկված ՀՅԴ-ն այդ հարցերին դատապարտումներ տալու համար Գերագույն ժողովի տեսությունը ամրագրված էր հասկացնել երկ տարաբաժա ժամկետին: Ըստ որոշ Հայաստանի, այդպիսիակ խորհրդակցի հեռահարմով էր նաեւ, որ ժողովում ասկզբից էր «բարդահոգեբանական լարված մթնոլորտ»: Ժողովի օրակարգում ընդգրկված են եղել ՀՅԴ Հայաստանի կազմակերպության գեկույցը եւ դրա հնարավորությունը, հաղթահարման ուղեգիծը եւ ՀՅԴ-ի խնդրությունները հարաբերությունների հնարավորությունը, միաժամանակ ՀՅԴ Հայաստանի կազմակերպական կառույցի եւ նրա ներքին կանոնադրության բնագրումը, ուղեկիցը կազմակերպությունների հարցերը, բանաձեւերի ընդունումը եւ դեկավար մարմնի բնտրությունները:

Տես # էջ 2

Խոսվիեր Սոլանան չի հանդուրժում բոսնիացի սերբերի սպառնալիքները

17 ՀՈՒԼԻՍ, «ԱՇԽԱՐՀՅՈՒՆ». ԱՄՆ-ի գլխավոր հարցերով խորհուրդ Խոսվիեր Սոլանան այսօր Բրյուսելում բոլորովին հայտնեց, որ ԱՄՆ-ի միջազգային խաղաղարար ուժերը չեն հանդուրժի խենց անձնակազմի վրա որեւէ հարձակում կամ միջամտություն խենց դարանամտությունների կատարումը: Բոսնիական սերբերը վերջերս զգուշացրել են, որ վերջինիս կլինեն, եթե խաղաղարար ուժերն սարքեն Ռադովան Կարաջիչին ձերբակալելու փորձ անեն: Վերջինս հանցագործ միջազգային դատարանը մեղադրում է ոճրագործի հանցագործ լինելու մեջ: Սակայն Ռուսաստանի արտգործնախարար Եվգենի Պրիմակովն այսօր հայտարարեց, որ Կարաջիչին ձերբակալելն ու նրանցի դատարանին հանձնելը կարող է հարվածել Բոսնիայի ընտրություններին, որոնք նշանակված են սեպտեմբերի 4-ին: Պրիմակովը լրագրողներին հայտնեց, որ Ռուսաստանը դատապարտում է այն տեսակետը, որ Կարաջիչը պետք է ազատի խնդնաբակ Բոսնիայի սերբական հանրապետության նախագահի պաշտոնը:

ԱԶԳ

տեղական

ԱՍՈՒԼԻՍ

ՀՅԴ-ն փորձ է անում վերադառնալ քաղաքական ասպարեզ

Սկիզբը էջ 1

ՀՅԴ Գերագույն մարմնի կազմակերպական հարցերի ներկայացուցիչ Հրայր Կարապետյանը նշեց, որ դաշնակցության առջեւ դրված կազմակերպական խնդիրների բնույթն ու էությունը բխում են քաղաքական խնդիրներից: Ըստ նրա, ՀՅԴ ժողովներում ավանդույթ է դարձել ավելի շատ թերություններին, քան նվաճումներին անդրադառնալը: Այս իմաստով բացառություն չհամարվեց նաեւ վերջին գերագույն ժողովը: «Խոր վերլուծության է» ենթարկվել կասեցման ողջ ժամանակահատվածում ՀՅԴ կազմակերպական կառույցի գործունեությունը, որը հիմնականում ադահովել է կուսակցության միասնականությունը: Միաժամանակ անհրաժեշտ է համարվել այնպիսի մեխանիզմների գոյությունը, որը կաղահովի կառույցի կենսունակությունը, կծերբազատվի նեղ կաղառղարված, ինքնամփոփ մթնոլորտից: Կարապետյանը կարեւորեց նաեւ նոր կանոնագրի ընդունումը, եւ թյուր համարեց այն տեսակետը, ըստ որի կանոնագրի ընդունումը ոայմանավորված էր դաշնակցության կանոնագրի՝ օրենքներին համաղատասխանելու ոյահանջով, քանի որ ըստ նրա, ՀՅԴ-ն միշտ առաջնորդվել է կուսակցության կանոնագրում փոփոխություններ իրականացնելու հրամայականով, եւ սկզբունքորեն թերությունները նույնությամբ հայրենիք չտեղափոխելու ոյահանջով:

Կազմակերպական առումով հիմնական որոշումներից մեկը ՀՅԴ կառույցների համաղատասխանեցումն է ՀՀ վարչատարածքային բաժանումներին: Հայաստանում ցանկացած քաղաքական գործընթաց վերաբերում է նաեւ դաշնակցությանը, որը ոյարտավոր է մասնակցել դրանց, այս եզրահանգման է եկել ՀՅԴ ԳԺ-ն: Այստեղ ոչեմ է նկատի ունենալ նաեւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ձեւավորումը եւ դաշնակցության մասնակցությունը դրանց: Մի շարք կանոնադրական փոփոխություններ են կատարվել՝ հաշվի առնելով ՀՅԴ-ի առաջնորդության կառուցվածքը:

ԳԺ-ի կողմից ընդունված բանաձեւերից մեկը վերաբերում է ՀՀ Գերագույն դատարանում ընթացող «Դրո» եւ «31» անվանվող դատավարություններին, որոնք բանաձեւում որակվում են որպես «քաղաքական նոպատակներ հետապնդող» եւ «ուղղված են ՀՅԴ-ի դեմ»: Այդ բանաձեւում մասնավորապես ասված է, «Հայաստանի Հանրապետությունում ՀՅԴ օրինական գործունեության դեմ դրվող արգելքները քաղաքական դրդապատճառներ ունեն, քայքայում են բազմակուսակցական համակարգը, խոչընդոտում քաղաքացիական հասարակության ձեւավորումն ու ոչեսականության բնականոն զարգացումը: «ՀՅԴ Հայաստանի Գերագույն ժողովը անթույլատրելի եւ դատապարտելի է համարում դատական գործընթացներով քաղաքական կազմակերպության վրա ճնշումներ բանեցնելու, այդ միջոցով հասարակական կյանքում նրա բնականոն-օրինական ներկայությունը խանգարելու գործելաեղանակը: Ժողովը ՀՀ Գերագույն դատարանից ոյահանջում է արագացնել գործերի քննությունը, վեր կանգնել քաղաքական ոյատվերից եւ արդար վճիռներ կայացնել»: « ...Հայտարարում է, որ օրինական եղանակներով վճռականորեն շարունակելու է ոյայքարել իր իրավունքների վերականգնման ու նոպատակների իրականացման համար»:

Ժողովի ընդունած հաջորդ բանաձեւը վերաբերում է իշխանություն-ՀՅԴ հարաբերություններին, որոնք Ռ. Հակոբյանը որակեց «նուրբ եւ շահարկվող»: «ՀՅԴ-ն չի նույնացնում ոչեությունը որոշակի ժամանակահատվածում ոչեական կյանքը տնօրինող իշխանության հետ»: «ՀՅԴ-ի ընդդիմությունը իշխանությունների նկատմամբ ոյայմանավորված է նրա գաղափարախաղաղական սկզբունքներով եւ ազգային արժեքների համակարգի ընկալման ծրագրով»: ՀՅԴ-ն «բնական եւ անհրաժեշտ է համարում փոխզվջումներն ու հանգործակցությունը հայրենի իշխանությունների հետ»: Միաժամանակ դաշնակցությունը դեմ է գաղափարաղաղական զիջումներին: Ռ. Հակոբյանը մերժեց կուսակցության մեջ տարբեր թեւերի առկայությունը:

Ինչ վերաբերում է ՀՅԴ ներկա կարգավիճակին, ապա ըստ Հակոբյանի, «ոչինչ չի փոխվել. ՀՅԴ-ն այսօր կասեցված է իշխանությունների կողմից, բայց կանոնագրի ընդունումը օրենքներին համաղատասխանեցնելը որոշակի հիմք է տալիս մտածելու, որ իրավական դաշտում ՀՅԴ-ն ոչեսք է վերականգնվի»:

Ինչ վերաբերում է առաջիկա նախագահական ընտրություններին, ապա դաշնակցությունը ելնում է այն հանգամանքից, որ դաշնակցության թեկնածուն՝ Վահան Հովհաննիսյանը կալանված է, ուստի եւ ՀՅԴ-ն ընտրություններին իր թեկնածուով չի մասնակցի: Իսկ մյուս թեկնածուների մասնավորապես ԱԺՄ-ի նախագահ Վազգեն Մանուկյանի ոյաշտպանությունը Ռ. Հակոբյանը համարեց մոտակա ժամանակներում միայն ոյասխանի հավակնող խնդիր, քանի որ կուսակցությունների հետ բանակցությունները եւս առաջիկայի խնդիր են:

Պատասխանելով մեր այն հարցին, ըստ որի ԳԺ-ն ինչոիսի՞ գնահատական է տվել ՀՅԴ Պատասխանատու մարմնի գործունեությանը եւ նրա ոչ մի անդամի չընտրվելուն Գերագույն մարմնում, Հակոբյանը նկատեց, որ ժողովը Պատասխանատու մարմնին գնահատական չէր տալու, քանի որ ժողովի խնդիրն էր ճշտել իր քաղաքականությունը: ՊՄ-ի հիմնական գործը գերագույն ժողովի նախապատրաստումն էր: Գնահատական տվել է ընդհանրապես դաշնակցության գործունեությանը, ինչն արտացոլվել է ընդունված բանաձեւերում:

Ինչ վերաբերում է ՊՄ-ի անդամների չընտրվելուն, ապա, ըստ նրա, ոյատվիրակներից յուրաքանչյուրը կարող էր ընտրվել կամ չընտրվել, իսկ ընտրվել է 9 հոգի:

Սակայն մենք մնում ենք այն համոզմանը, որ ընտրությունների արդյունքում (տվյալ դեպքում՝ ՀՅԴ ՊՄ-ի) վստահության քվե տրվում կամ չի տրվում այս կամ այն մարմնի կամ անհատի գործունեությանը:

Ինչ վերաբերում է այն հարցին, որ չնայած ՀՅԴ ոյատրաստակամ է երկխոսություն սկսել իշխանությունների հետ, մինչդեռ վերջիններս չի բացառվում, որ այդ երկխոսությունը հնարավոր է նախագահական ընտրություններից հետո, ո՞րն է այդ դեպքում լինելու ՀՅԴ-ի դիրքորոշումը, Հակոբյանը ոյատասխանեց, որ իրեն հայտնի չէ իշխանությունների կողմից ոյատրաստված սցենարը ՀՅԴ-ի հետ հարաբերություններ կառուցելու շուրջ, սակայն ՀՅԴ-ն չի բաժանում «այդ հարաբերությունների զարգացումը ընտրություններից առաջ եւ հետո», քանի որ խնդրին «սկզբունքային, այլ ոչ թե ժամանակագրական մոտեցում է ցուցաբերվում»:

Վերջում նկատենք, որ Հայաստանում իշխանություններն ամեն ինչ անում են սահմանափակելու քաղաքական դաշտը, որի արդյունքում ձգտում են «ստանալ» ձեռնատուն կուսակցություններ: Մի շարք դեպքերում դա հաջողվում է, բայց կարծում ենք, որ դաշնակցության հանդեպ կարծր դիրքորոշում ունեցող մեր իշխանությունները կմեղմացնեն դիրքորոշումը կուսակցության հանդեպ:

«Փարոս» համակարգը եւ սոցիալական ծառայությունները հարստացնում են միմյանց

Հուլիսի 16-ին ՀԱԱՀ դահլիճում մեկնարկած Ազգային գիտաժողովը նվիրված ընտանիքների կարիքների առաջնահերթության գնահատման «Փարոս» համակարգին, երեկ ավարտից աշխատանքը: Զեկուցումների մի մասը վերաբերում էր ադհատության հիմնախնդրին եւ վերջինս հաղթահարման ուղիներին, մուտքագրանքը նոյն գաղափարվեց որպես ադհատության գայթակղության բնաթաղիր), մուտքագրանքը եւ բազմաաստիճանությունը գյուղական ոչ յափահասների հետ տարվող աշխատանքներին եւ այդ խնդրում առկա դժվարություններին: Մասնավորապես, ԵԳՀՎ անչափահասների գործերի բաժնի պետ Մ. Սաղոյանի զեկուցումից պարզվեց, որ հանրապետությունում բարիաստիճան եւ մարդկային երեխաների բիմը հասնում է 167-ի, որոնցից 13-ը մինչեւ 8 տարեկան են, 117-ը 8-14 եւ 32-ը 14-18 տարեկան, 92-ը Երեւանի բնակիչներ են, 22-ը զբաղված են ծառայության բնագավառում: Նրանց նկատմամբ կիրառվող պոռնկության դատական ոչեսքերի միջոցառումներն ունարդունավետ են, քանզի բացակայում է իրավական դաշտը, նրանց վրա ազդելու լծակները: Գիտաժողովում կարեւորվեց սոցիալական ծառայությունների կատարելագործման, սոցիալական աշխատողի մասնագիտական լուրջ վերապատրաստման, «Փարոս» համակարգի հետագա զարգացման անհրաժեշտությունը, անդրադարձ եղավ ադեսի գոտում, գյուղական բնակավայրերում սոցիալական ծրագրերի իրագործման առանձնահատկություններին: Պատգամավորներին ներկայացվեց սոցիալական օգնության մասին օրենքի նախագիծը, սակայն նախագծին ծանոթ չլինելու պատճառով դահլիճը որպես չէր քննարկվեցը, եւ նոպատակահարմար դիտվեց հետագայում գրավոր առաջարկությունները նախագծի հեղինակներին ներկայացնելը:

Գիտաժողովը, որ ինչպես ասաց սոցիալական ադաղահովության փոխնախարար Ա. Կարապետյանը, խորհրդանշում էր «Փարոս 2»-ի սկիզբը եւ նոպատակ ուներ ամփոփել երկամյա փորձը, պարզել «Փարոսի» հետագա ճակատագիրը, ադաղացուցեց, որ «Փարոսը» կայացել է, անցած ժամանակահատվածում համակարգում հաշվառվել են 700 հազար բնակիչներ, այսինքն, բնակչության մոտ 80 տոկոսը (նկատենք, որ բերված ցուցանիշն անհամաձայնության մեջ է վարչապետի լավատեսական գնահատականի հետ, որի համաձայն, կարիքավոր է բնակչության ընդամենը 20 տոկոսը): Վերջին 8 ամիսներին «Փարոսը» լուրջ վարձակում է անցել, սակայն համակարգն ամբողջությամբ կատարելագործման եւ զարգացման կարիք ունի: «Փարոսի» կատարելագործումը սոցիալական ծառայության համակարգի կատարելագործման գրավականն է եւ ընդհակառակը, ասաց փոխնախարարը, կարեւորելով հանրապետական իրավական դաշտի ստեղծումը, կառուցվածքային փոփոխությունները մասնագիտական կարող ուժերի ոչեսքումը:

Գիտաժողովի մասնակիցները ՀՕՖ երեւանյան գրասենյակի տնօրեն Ռոյ Մեյերզյանի տիկնոջ առաջարկով մեկ ոչոչ լռությամբ հարգեցին ազգային բարեւար Ալիք Մանուկյանի հիշատակը:

Լ. Պ.

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Ամերիկան շահագրգռված է Կովկասի անվտանգությամբ

Սկիզբը էջ 1

Թափանցիկության եւ վստահության ամրապնդման սկզբունքները տիկին Դեյվիսը քննարկել է նախագահ Տեր-Պետրոսյանի, արտգործնախարար Փափազյանի եւ պատգամավորության նախարար Սարգսյանի հետ: Հայկական կողմի հետ քննարկվել են նաեւ Հայաստանի եւ Կովկասի ընդհանուր անվտանգության, ինչպես նաեւ տարածաշրջանային անվտանգության հարցերում ԵԱՀԿ դերին վերաբերող հարցեր: Այս նպատակներում էլ քննարկվել է նաեւ Հայաստանի ՆԱՏՕ-ի Համագործակցություն հանուն խաղաղության ծրագրում ավելի լիարժեք ընդգրկվելու ձեւերը: Թե ինչոիսի՞ն կլինեն դրանք, այդ հարցին տվեց հետեւյալ պատասխանը:

Նոր անվտանգության գործողություններ ասելով, պետքարտուղարի տեղակալը նկատի ունի, որ գործընկերները պետք է զբաղվեն խաղաղապահ գործունեությամբ, մարդասիրական օգնությամբ, դիմագրավելու համար այն բոլոր վտանգները, որ ծագում են Եվրոպայում եւ ԱՄՆ-ում: Սակայն Համագործակցություն հանուն խաղաղության ծրագրի առանձնահատկությունն այն է, որ յուրաքանչյուր գործընկեր հայտնում է այդ գործողությունների վերաբերյալ իր տեսակետները: Հայաստանի հետ արդեն քննարկվել է, թե հայկական կողմը ինչոիսի գործողություններով կարող է մասնակցել օրակարգում: Այսպիսով, ծրագրի հիմնական նպատակն է բոլոր կողմերին մոտեցնել իրար եւ հնարավորություն տալ ընդհանուր շրջանակներում գործել: Դրան էլ հենց նպաստել է տիկին Դեյվիսի այցը:

Պետքարտուղարի տեղակալն անդրադարձ կատարեց նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի խնդրին, նշելով, որ այցի ընթացքում ինչ տեղ է հատկացվել դրան: «Ես ուրախի կն եմ, որ Միացյալ Նահանգները ամբողջովին աջակցում են Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության մասնակիցների ջանքերին, հնարավոր ամենակարճ ժամանակում ԵԱՀԿ ներքո խաղաղ կարգավորման հասնելու համար», հայտարարեց տիկին Դեյվիսը, ավելացնելով, որ իր երկիրը որպես Մինսկի խմբի անդամ շարունակում է ակտիվորեն մասնակցել այս ոչիերգական հակամարտությանը հարատեւ խաղաղություն բերելու որոնումներին:

Խոսելով շրջանում Ռուսաստանի դերի մասին, տիկին Դեյվիսը հայտարարեց, թե Ռուսաստանի զորքերը շրջանում կարող են գտնվել միայն այդ երկրների կամավոր համաձայնությամբ, ինչը պարտադիր է պայմանագրի անդամ բոլոր 30 երկրների համար, անկախ նրանից, թե զորքերը որտեղ են տեղակայվում: այս շրջանում, թե մի այլ տեղ: Պետքարտուղարի տեղակալն անդրադարձավ նաեւ ԱՊՀ-ի եւ ՆԱՏՕ-ի շրջանակներում Հայաստանի մասնակցությանը, նշելով, որ դու իրենից պոտենցիալ խնդիր չի ներկայացնում:

Վերջում, նշենք, որ ասուլիսի նկատմամբ հետաքրքրությունն այնքան մեծ էր, որ Ռուսաստանի դեսպան Անդրեյ Ռոմանովը անձամբ ներկա գտնվեց եւ նույնիսկ վերջին հարցը ինքն ուղղեց տիկին Դեյվիսին:

ԵՐԵՎԱՆ

Դատարանը մերժեց Վ. Ավետիսյանին ազատելու միջնորդությունը

«Վահան Հովհաննիսյանի եւ այլոց» գործով երեկվա դատական նիստում քննարկվում էր ամբաստանյալ Վագիֆ Ավետիսյանի խափանման միջոց կալանքը փոխելու հարցը: Նրա պաշտպան Ս. Շերեզյանը դատական կոլեգիային ներկայացրեց ամբաստանյալի ու նրա ընտանիքի անդամների վերաբերյալ տեղեկանքներ, մասնավորապես Վ. Ավետիսյանի 3-րդ կարգի հաշմանդամության գրությունը, հաշմանդամության վերաբերյալ բժշկական տեղեկանքներ, յուրաքանչյուր երեխաների ծննդյան վկայականները եւ նրանցից ավագի՝ մանկուց հաշմանդամության փաստաթղթերը: Պարզվեց, որ կինը նույնպես լուրջ հիվանդություն ունի՝ շիզոֆրենիա, որի խնամքին են թողնված երեխաները:

Նախագահողի կարծիքով փաստաթղթերը բերի էին Վ. Ավետիսյանի հաշմանդամության գրությունում մինչեւ 94 թ. սեպտեմբերն էր նշված: Ամբաստանյալը հայտարարեց, որ մինչեւ կալանավորվելը հաշմանդամության թոշակ է ստացել, իսկ մեկուսարանում գտնվելու ընթացքում բժշկական զննության չեն ենթարկել:

Վ. Ավետիսյանի առողջական վիճակի մասին լրացում կատարեց Վահան Հովհաննիսյանը, ասելով, որ նա գտնվել է իր հարեւան խցում եւ իր շուրջյա գոռգոռոցներով հանգիստ չէր տալիս հարեւաններին: Մեկուսարանի հսկիչը ասել է, թե ծեր ընկերներից մեկը գժվել է «Պարզվում է Վագիֆն է եղել», ասաց նա: Իսկ Սանվել Եղիազարյանը հարմար առիթ գտավ ՀՀ նախագահին ուղղված իր նամակի դրդապատճառը բացատրելու՝ Վագիֆը իր մանկության ընկերն է եղել, եւ չէր կարող անտարբեր գտնվել նրա ճակատագրի հանդեպ:

Հովհաննիսյանը Վագիֆին բացատրեց նաեւ նրա կալանքի տակ պահվելու պատճառները՝ նա միակ ականատեսն էր, որ կարող էր պատմել Ս. Եղիազարյանի տան վրա հարձակվելու մանրամասները: Բացի այդ՝ «հեղաբերման դեպքերը» կալանավորված էին, իսկ երկրորդ էշելոնից մարդ չկար: Ինչպես նաեւ, վագիֆը քննիչներին նոպատակահարմար ցուցմունք չի տվել՝ հանցակիցներ վերագրելով իրեն եւ մյուսներին: Այդ պատճառով էլ կալանքի տակ է պահվել եւ ոչ թե բողոքել իբրեւ վկա, որին կղատաղարտեին գոնե իմանալ-լիայտնելու մեղադրանքով: Նա առաջինը դատական կոլեգիայից խնդրեց Վագիֆին ուղարկել երեխաների մոտ: Պետական մեղադրող Աստղիկ Խալաթյանի կարծիքով ոչ մի փաստաթուղթ չի փրկի հայրենիքի դավաճանության ու ահաբեկչության մեջ մեղադրվող անձին եւ մանավանդ դատավարության այս փուլում նրա միջնորդությունը բավարարել չեն կարող: Դատական կոլեգիան նույնպես մերժեց միջնորդությունը, սակայն որոշեց Վ. Ավետիսյանի առողջական վիճակի մասին տեղեկանք պահանջել ՆՊՆ քիվ 1 մեկուսարանից, նրա ու կնոջ առողջական վիճակի եւ հաշվառման մասին փաստաթղթեր կղահանջեն նաեւ առողջապահության ու սոցապ նախարարություններից:

Ա. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հասցեագրման 3 տարբ.
Պրակներ եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի խմբագիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Խանդամիրյան 47
Թելեֆոն 562941 AT&T (374) 2) 152065
e-mail INTERNET: azg@armenia.com
Գլխավոր խմբագիր
ՏԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE հանձնարարական
ծառայություն / 561841
Գրաֆիկական
Յուրաքանչյուր հրատարակչի
«Ազգ» թերթի
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanandamian st.
Yerevan, Armenia, 375010

«Փարոս» համակարգը եւ սոցիալական ծառայությունները հարստացնում են միմյանց

ԱԶԳ

Անդրադարձ

ՀՈԱԿ-ը ոչ առաջին, ոչ էլ վերջին կուսակցությունն է, որ կանգնում է ոչառակման փաստի առաջ: Այլ երկրներին հանգիստ թողնենք, խոսենք մեր մասին: Հետամբողջատիրական հայ իրականության մեջ դրա առաջին օրինակը տվել է դեռևս 1990-ի նոյեմբերին հայկոմկուսի 29-րդ հանգամանքի երրորդ փուլի ժամանակ դահլիճի սուլոցների ու յարամիս ռեպլիկների տակ հեռացած 28-30 պատվիրակների այն խումբը, որն այնուհետև ոչ անհայտ քաղաքական մեկնաբան Հակոբ Հակոբյանի ղեկավարությամբ ստեղծեց ՀԱՍԱԿ կուսակցությունը («Հայաստանի սոցիալական արդարության կուսակցություն»): Ճիշտ է, ՀԱՍԱԿ-ը, ոչառակված, այդողես էլ հասակ չառավ, չհասցնելով նույնիսկ ոչաբեռնաղես զրանցվել իբրև ինքնուրույն կուսակցություն և կարճ ժամանակ գոյատևելուց հետո միաձուլվեց Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցության (ՀԴԿ) մեջ: Ինչը, ՀԴԿ-ն ևս հայկոմկուսի ոչառակման ծնունդ էր, որ քաղաքական ասպարեզ իջավ 1991-ի սեպտեմբերին: Այն ժամանակ այս կուսակցության ծնունդը ևս դիտվեց իբրև դատապարտելի ինչ-որ բան, բեռ, անկեղծ ասած, դրանում ոչ մի դատապարտելի ու զարմանալի բան չկար: Չէ՞ որ կոմկուսը, այդ բվում նաև հայկոմկուսը, ամբողջատիրական ժամանակների կնիքը ունեցող մի կազմակերպություն էր, որի շարքերում ուզած-չուզած «համախմբվում» էին հասարակայնորեն ակտիվ կենսագործունեություն ունեցող բոլոր քաղաքացիները, այլապես, գաղտնի չէ, նրանց աջքն երբեք չէին բացվի ոչ միայն ոչեական ու հասարակական, այլև նույնիսկ մասնագիտական գործունեության բաս ու բաս դռներ: Ահա և այնպես էր սեպվել, որ այդ մեն-միակ կուսակցության «տանիքի տակ» հավաքվել էր ամենախայտաբղեղ մի հասարակություն: Ի վերջո, հայկոմկուսի անդամատոմս ունեցողների մեջ քիչ չէին նաև նրանք, ովքեր հանդիսացան 1988-1990 թվականների հայկական «բավշյա հեղափոխության» ղեկավարներն ու անդամները և հետագայում բարձրագույն պաշտոններ գրավեցին ու ոմանք դեռ գրաված են նրանք այս Հայաստանի իշխանական ոլորտներում: Մարքսիստական դիալեկտիկայի անունից ճաճանչակել սիրող, սակայն այդ դիալեկտիկայից այդպես էլ ոչինչ չիասկացած որոշ «քաղաքական այրերի» տեսակետից, որոնք կան ոչ միայն ներկայիս հայկոմկուսի, այլև զանազան իշխանություն ունեցող շարքերում, սա միմիայն մի բացատրություն ունի՝ «դավաճանություն»: Ի՞նչ սպասես այն մարդկանցից, որոնք ոչ մեկ, այլ երկար ու ձիգ յո՛թ տասնամյակ հենց միայն այդ են տեսել ու լսել, մոռ կարի հետ ներծծել են «դասակարգային բնաջինջների» դեմ «արյունքան պայքարի» քարոզը, ամենեին չիասկանալով, որ որևէ մեկը, առավել ևս երեկվա ֆ «դասակարգային եղբայրը», եթե այսօր ինչ-որ բանում կամ հետ համաձայն չէ, առայսդամ չի նշանակում, թե նա ի... բնածին է:

Ինչպես, չխորանանք, արձանագրենք, որ մեր հասարակության մեջ հայկոմկուսի հետ հենց այդ «ինչ-որ բանում համաձայն չլինողներն» էլ ստեղծեցին ու դեռ ստեղծում են իրենց ինքնուրույն, այսպես ասած «մայր կուսակցությունից» առանձին կուսակցություններ: Հայկոմկուսից առանձնացածների առայժմ վերջին այդպիսի խումբը, Ռոբերտ Եփրեմյանի գլխավորությամբ, ստեղծել է ՀԱԿԿ-ն (Հայաստանի աշխատավորական կոմունիստական կուսակցությունը):

Սակայն այս բնական երևույթը բոլորովին էլ միայն կոմկուսին չի հատուկ: Վերջին հաշվով, բոլորիս այդ ասաք տեղի է ունեցել նաև այժմ կառավարող կուսակցության ՀՀՇ-ի ներկայացումը: Ընդսմին, նրանից հետո ևս ցայսդեռ են Շարժման երբեմնի ամենաաչի ընկնող ոչոչ գործիչներ, այդ բվում «Դաշնակ» կոմիտեի հիմնադիրներից մի քանիսը՝ Վազգեն Մանուկյանի գլխավորությամբ, որոնք ստեղծել են իրենց նոր կուսակցությունը՝ ԱԺՄ-ն (Ազգային ժողովրդավարական միություն): Աբոս Նավասարդյանի գլխավորած ՀՀԿ-ն (Հայաստանի Հանրապետական կուսակցությունը) նույնպես ոչառակման կամ, ավելի մեղմ ասենք, անջատման ծնունդ է, որն իր ակունքներն առնում է Պարույր Հայրիկյանի ԱՄՄ-ից (Ազգային ինքնորոշում միավորում): ՀՈԱԿ-ից ոչառակվածների խումբը, Վիգեն Խաչատրյանի գլխավորությամբ, ստեղծել է ՀՈԱ(ԼՂ)Կ-ն, իր անվան մեջ երկու տառերի (ԼՂ) հավելում կատարելով հանենայն դեպս ընդգծելով, թե ինքը նախկին կուսակցությունը չէ:

Իմ խնդիրը չէ այս բոլոր ոչառակումների ոչատճառներն ու ոչատճառներին անդրադառնալը: Ի վերջո, դրանք լինում են տվյալ կուսակցությունների ներսում սկզբունքային-գաղափարախոսական բնույթի տարաձայնությունների, անգիջում գաղափարական բախումների, մարտավարական ու ռազմավարական բնույթի խնդիրների շուրջ հանձայնության չգալու, նաև՝ կուսակցությունների ղեկավար մարմիններում ընտրված անձանց հավակնությունների, զուտ մարդկային հանակրանքների ու հակակրանքների, ինտրիգների, դավերի, նենգամտության, ինչո՞ւ չէ նաև կուսակցությունների նյութական միջոցները տնօրինելու և այլ ազնիվ ու անազնիվ մղումներով, առդար ու անարդար, կեղտոտ ու մաքուր նպատակներով, երբեմն նույնիսկ՝ ներին ոչայմանավորվածությամբ, հակառակորդներին, իշխանություններին ու Աստված գիտե, թե էլ ում բյուրիմացության մեջ գցելու համար և այլն, և այլն:

Թե մեր բվարկած ու չբվարկած կուսակցությունների ոչառակումներից ու անջատումներից որը այս դասակարգման մեջ ինչ տեղ է զբաղեցնում, կարծում եմ, շատ ավելի լուրջ ուսումնասիրության կարիք ունի և դուրս է իմ այս հոդվածի շրջանակներից: Այդ մասին իր խոսքն է ասելու մեր օրերի քաղաքական ոչառությունը, որը դեռ գրվելու է: Այսօր իմ խնդիրը շատ ավելի համեստ է և շատ ավելի կոնկրետ: Իմ բվարկած ոչառակումներից բացարձակապես ոչ մեկը, այս կամ այն ոչառճառով մայր կուսակցությունից հեռանալուց և ինքնուրույն քաղաքական գործունեության անցնելուց հետո, որքան էլ հարձակվել է այդ մայր կուսակցության վրա, նշավակել նրա իրական կամ ենթադրյալ թերությունները, սխալները, բացթողումները, որոնց ոչառճառով, իբր, այլևս անհնար էր իրենց մնալը միևնույն կազմակերպության մեջ, ինքն իրեն չի հայտարարել՝ «մայր կուսակցություն» Վազգեն Մանուկյանը, օրինակ, մինչև այժմ էլ ՀՀՇ-ին մեղադրում է Շարժման սկզբունքներից հեռանալու մեջ, բայց երբեք չի ասում, թե իսկական ՀՀՇ-ն... իր ստեղծած ԱԺՄ-ն է: Էլ չիսոսելով այն մասին, որ նա երբեմն չի խլնում իր նախկին կուսակիցների հասցեին զազրախոսության մակարդակին: Արամ Սարգսյանը, հայկոմկուսին մեղադրելով «իր ծրագրում կոմունիստական այլևս գրեթե ոչինչ չունենալու», ինչպես նաև հին անունից հրաժարվելու հաջողություն չունենալու և բացահայտորեն սոցիալիստական չկոչվելու համար, այնուամենայնիվ, չի հայտարարում, թե կոմկուսը ոչառարար է միանալ ՀԴԿ-ին: Նույնիսկ Վիգեն Խաչատրյանը, ՀՈԱԿ-ի առաջին ոչառակիչը, ստեղծեց իր կուսակցությունը և երբեմն չհայտարարեց, թե ՀՈԱԿ-ը խենթ են նշված գործիչներից յուրաքանչյուրն ստեղծեց իր կուսակցության ծրագիրը, իր կանոնադրությունը, որոնք ինչ-ինչ նույնություններ ու շարքերություններ ունեին երբեմնի «մայր կուսակցությունների» հետ, օրինականորեն գրանցեց դրանք արդարադատության նախարարությունում և ավել կամ պակաս հաջողությամբ սկսեց ինքնուրույն քաղաքական գործունեություն:

Այս իմաստով միակ բացառությունը հայաստանյան քաղաքական իրականության մեջ՝ ՀՈԱԿ-ի ոչառակիչների արդեն երկրորդ ալիքի գործիչներն են: Սա արդեն աննախադեպ, աներևակայելի մի ֆենոմեն է, չափազանց վտանգավոր, ժանտախտի պես տարածվելու ներին ախտանիշով, որովհետև այս գործիչները բոլորովին մտադիր չեն հետևել նախորդների օրինակին և իրենք իրենց հայտարարում են... «իսկական ՀՈԱԿ» (առաջարկում եմ սրանց կնքել «կեղծ ՀՈԱԿ» անունով), նոպատակ ունենալով ուզուրպացիայի ենթարկել մայր կուսակցության ոչ միայն անունը, այլև, ինչպես նշել էին իրենց ինքնահնար ու սեփական կանոնադրությամբ չնախատեսված «համակարգող խորհրդի» հայտարարության մեջ, տնօրինել կուսակցության «գույքը, նյութական միջոցները, կնիքը, արխիվը»: Այս մարդիկ, խախտելով իրենց իսկ «մայր կուսակցության» կանոնադրությունը, նույն «համակարգող խորհրդի» անունով հրավիրել և անց են կացրել... սեփական համագումար, դրան տալով «մայր կուսակցության» հերթական համագումարի անունը («6-րդ ոչառգամավորական ժողով»):

Այսպիսով, հակառակ Հայաստանում գործող օրենքի, փաստորեն մեր քաղաքական բեմահարթակում հայտնվել է միևնույն անունով երկու կուսակցություն, երկու ՀՈԱԿ, որոնցից 2-րդն, ինչպես ասացի, միանգամայն կեղծ է, ինքնահնար:

Ոչ մեկի, ոչ մյուսի հետ որևէ կազմակերպական կամ այլ կապ չունեմ: Սակայն լրագրողի, այն էլ քաղաքական բեմաների հանդեպ բնավ ոչ անտարբեր լրագրողի իմ ոչարտն եմ համարում ամենավճռական կերպով հանդես գալ այս միանգամայն անթույլատրելի և աննորմալ երևույթի դեմ: Եթե այս երևույթը մեր ոչեական մարմինների հակահարվածին չարժանանա, ապա մեզանում կստեղծվի խիստ վտանգավոր նախադեպ, որպեսզի վաղը-մյուս օրը Հայաստանում առաջանան մյուս բոլոր կուսակցությունների ու կազմակերպությունների այսպիսի «կրկնակ-եռյակ-քառյակ» զուգահեռները: Դա արդեն գավեշտ չի լինի, այլ շատ ավելի խայտառակ մի բան, որ քաղաքական աշխարհում չունի և չի էլ կարող ունենալ իր համարժեքը: Սրանով մենք ոչ թե կստեղծենք նորմալ քաղաքական դաշտ մեր երկրում, այլ կդասենք այլոց ծաղրաստեղը:

Ո՞րն է ելքը:

Կամ «կեղծ ՀՈԱԿ-ի» հեղինակները ոչեմ է չափազանց արագ, բանակցությունների հիման վրա և ՀՈԱԿ կանոնադրության շրջանակներում գտնեն վերամիավորվելու և իրենց տարաձայնությունները հարթելու միջոցներ, եթե կամ «կեղծ ՀՈԱԿ»-ը, որի գոյության միակ «արդարացումը» տվյալ կուսակցության կանոնադրությամբ չնախատեսված «համակարգող խորհրդի» հրավիրած արտաքին համագումարն է, ոչեմ է մեկ այլ անուն առնեմ, իբրև ինքնուրույն կուսակցություն, դրանցվի արդարադատության նախարարությունում: Այլապես նույն արդարադատության նախարարությունը ոչարավոր է շտեմով սահմանված կարգով, ընդհուպ դատական մարմիններին դիմելը, խոչընդոտել «կեղծ ՀՈԱԿ»-ի ապօրինի գործունեությունը հասցեագրում, որովհետև այս ինքնահնար կազմակերպությունը, կրկնում եմ, խախտել է արդարադատության նախարարությունում գրանցված ՀՈԱԿ կանոնադրությունը:

Ես որևէ կողմին առավելություն չեմ տալիս: Միայն ուզում եմ, որ մեր կուսակցությունները գործեն ՀՀ օրենքների շրջանակներում, ոչինչ ավելի: Իսկ օրենքը ոչաբարելու կոչված նախարարությունն էլ չգլանա իր ոչարտը կատարել:

ՌՈԲԵՐՏ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ,

ԵՐԻԶԱՎԱՔԱԿԱՆ

Ինչո՞ւ են ոչառակվում կուսակցությունները

Կամ այն մասին, թե որքան վտանգավոր է «կեղծ ՀՈԱԿ-ի» ֆենոմենը

ՀՈԱԿ-ը ոչ առաջին, ոչ էլ վերջին կուսակցությունն է, որ կանգնում է ոչառակման փաստի առաջ: Այլ երկրներին հանգիստ թողնենք, խոսենք մեր մասին: Հետամբողջատիրական հայ իրականության մեջ դրա առաջին օրինակը տվել է դեռևս 1990-ի նոյեմբերին հայկոմկուսի 29-րդ հանգամանքի երրորդ փուլի ժամանակ դահլիճի սուլոցների ու յարամիս ռեպլիկների տակ հեռացած 28-30 պատվիրակների այն խումբը, որն այնուհետև ոչ անհայտ քաղաքական մեկնաբան Հակոբ Հակոբյանի ղեկավարությամբ ստեղծեց ՀԱՍԱԿ կուսակցությունը («Հայաստանի սոցիալական արդարության կուսակցություն»): Ճիշտ է, ՀԱՍԱԿ-ը, ոչառակված, այդողես էլ հասակ չառավ, չհասցնելով նույնիսկ ոչաբեռնաղես զրանցվել իբրև ինքնուրույն կուսակցություն և կարճ ժամանակ գոյատևելուց հետո միաձուլվեց Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցության (ՀԴԿ) մեջ: Ինչը, ՀԴԿ-ն ևս հայկոմկուսի ոչառակման ծնունդ էր, որ քաղաքական ասպարեզ իջավ 1991-ի սեպտեմբերին: Այն ժամանակ այս կուսակցության ծնունդը ևս դիտվեց իբրև դատապարտելի ինչ-որ բան, բեռ, անկեղծ ասած, դրանում ոչ մի դատապարտելի ու զարմանալի բան չկար: Չէ՞ որ կոմկուսը, այդ բվում նաև հայկոմկուսը, ամբողջատիրական ժամանակների կնիքը ունեցող մի կազմակերպություն էր, որի շարքերում ուզած-չուզած «համախմբվում» էին հասարակայնորեն ակտիվ կենսագործունեություն ունեցող բոլոր քաղաքացիները, այլապես, գաղտնի չէ, նրանց աջքն երբեք չէին բացվի ոչ միայն ոչեական ու հասարակական, այլև նույնիսկ մասնագիտական գործունեության բաս ու բաս դռներ: Ահա և այնպես էր սեպվել, որ այդ մեն-միակ կուսակցության «տանիքի տակ» հավաքվել էր ամենախայտաբղեղ մի հասարակություն: Ի վերջո, հայկոմկուսի անդամատոմս ունեցողների մեջ քիչ չէին նաև նրանք, ովքեր հանդիսացան 1988-1990 թվականների հայկական «բավշյա հեղափոխության» ղեկավարներն ու անդամները և հետագայում բարձրագույն պաշտոններ գրավեցին ու ոմանք դեռ գրաված են նրանք այս Հայաստանի իշխանական ոլորտներում: Մարքսիստական դիալեկտիկայի անունից ճաճանչակել սիրող, սակայն այդ դիալեկտիկայից այդպես էլ ոչինչ չիասկացած որոշ «քաղաքական այրերի» տեսակետից, որոնք կան ոչ միայն ներկայիս հայկոմկուսի, այլև զանազան իշխանություն ունեցող շարքերում, սա միմիայն մի բացատրություն ունի՝ «դավաճանություն»: Ի՞նչ սպասես այն մարդկանցից, որոնք ոչ մեկ, այլ երկար ու ձիգ յո՛թ տասնամյակ հենց միայն այդ են տեսել ու լսել, մոռ կարի հետ ներծծել են «դասակարգային բնաջինջների» դեմ «արյունքան պայքարի» քարոզը, ամենեին չիասկանալով, որ որևէ մեկը, առավել ևս երեկվա ֆ «դասակարգային եղբայրը», եթե այսօր ինչ-որ բանում կամ հետ համաձայն չէ, առայսդամ չի նշանակում, թե նա ի... բնածին է:

Ինչպես, չխորանանք, արձանագրենք, որ մեր հասարակության մեջ հայկոմկուսի հետ հենց այդ «ինչ-որ բանում համաձայն չլինողներն» էլ ստեղծեցին ու դեռ ստեղծում են իրենց ինքնուրույն, այսպես ասած «մայր կուսակցությունից» առանձին կուսակցություններ: Հայկոմկուսից առանձնացածների առայժմ վերջին այդպիսի խումբը, Ռոբերտ Եփրեմյանի գլխավորությամբ, ստեղծել է ՀԱԿԿ-ն (Հայաստանի աշխատավորական կոմունիստական կուսակցությունը):

Սակայն այս բնական երևույթը բոլորովին էլ միայն կոմկուսին չի հատուկ: Վերջին հաշվով, բոլորիս այդ ասաք տեղի է ունեցել նաև այժմ կառավարող կուսակցության ՀՀՇ-ի ներկայացումը: Ընդսմին, նրանից հետո ևս ցայսդեռ են Շարժման երբեմնի ամենաաչի ընկնող ոչոչ գործիչներ, այդ բվում «Դաշնակ» կոմիտեի հիմնադիրներից մի քանիսը՝ Վազգեն Մանուկյանի գլխավորությամբ, որոնք ստեղծել են իրենց նոր կուսակցությունը՝ ԱԺՄ-ն (Ազգային ժողովրդավարական միություն): Աբոս Նավասարդյանի գլխավորած ՀՀԿ-ն (Հայաստանի Հանրապետական կուսակցությունը) նույնպես ոչառակման կամ, ավելի մեղմ ասենք, անջատման ծնունդ է, որն իր ակունքներն առնում է Պարույր Հայրիկյանի ԱՄՄ-ից (Ազգային ինքնորոշում միավորում): ՀՈԱԿ-ից ոչառակվածների խումբը, Վիգեն Խաչատրյանի գլխավորությամբ, ստեղծել է ՀՈԱ(ԼՂ)Կ-ն, իր անվան մեջ երկու տառերի (ԼՂ) հավելում կատարելով հանենայն դեպս ընդգծելով, թե ինքը նախկին կուսակցությունը չէ:

Իմ խնդիրը չէ այս բոլոր ոչառակումների ոչատճառներն ու ոչատճառներին անդրադառնալը: Ի վերջո, դրանք լինում են տվյալ կուսակցությունների ներսում սկզբունքային-գաղափարախոսական բնույթի տարաձայնությունների, անգիջում գաղափարական բախումների, մարտավարական ու ռազմավարական բնույթի խնդիրների շուրջ հանձայնության չգալու, նաև՝ կուսակցությունների ղեկավար մարմիններում ընտրված անձանց հավակնությունների, զուտ մարդկային հանակրանքների ու հակակրանքների, ինտրիգների, դավերի, նենգամտության, ինչո՞ւ չէ նաև կուսակցությունների նյութական միջոցները տնօրինելու և այլ ազնիվ ու անազնիվ մղումներով, առդար ու անարդար, կեղտոտ ու մաքուր նպատակներով, երբեմն նույնիսկ՝ ներին ոչայմանավորվածությամբ, հակառակորդներին, իշխանություններին ու Աստված գիտե, թե էլ ում բյուրիմացության մեջ գցելու համար և այլն, և այլն:

Թե մեր բվարկած ու չբվարկած կուսակցությունների ոչառակումներից ու անջատումներից որը այս դասակարգման մեջ ինչ տեղ է զբաղեցնում, կարծում եմ, շատ ավելի լուրջ ուսումնասիրության կարիք ունի և դուրս է իմ այս հոդվածի շրջանակներից: Այդ մասին իր խոսքն է ասելու մեր օրերի քաղաքական ոչառությունը, որը դեռ գրվելու է: Այսօր իմ խնդիրը շատ ավելի համեստ է և շատ ավելի կոնկրետ: Իմ բվարկած ոչառակումներից բացարձակապես ոչ մեկը, այս կամ այն ոչառճառով մայր կուսակցությունից հեռանալուց և ինքնուրույն քաղաքական գործունեության անցնելուց հետո, որքան էլ հարձակվել է այդ մայր կուսակցության վրա, նշավակել նրա իրական կամ ենթադրյալ թերությունները, սխալները, բացթողումները, որոնց ոչառճառով, իբր, այլևս անհնար էր իրենց մնալը միևնույն կազմակերպության մեջ, ինքն իրեն չի հայտարարել՝ «մայր կուսակցություն» Վազգեն Մանուկյանը, օրինակ, մինչև այժմ էլ ՀՀՇ-ին մեղադրում է Շարժման սկզբունքներից հեռանալու մեջ, բայց երբեք չի ասում, թե իսկական ՀՀՇ-ն... իր ստեղծած ԱԺՄ-ն է: Էլ չիսոսելով այն մասին, որ նա երբեմն չի խլնում իր նախկին կուսակիցների հասցեին զազրախոսության մակարդակին: Արամ Սարգսյանը, հայկոմկուսին մեղադրելով «իր ծրագրում կոմունիստական այլևս գրեթե ոչինչ չունենալու», ինչպես նաև հին անունից հրաժարվելու հաջողություն չունենալու և բացահայտորեն սոցիալիստական չկոչվելու համար, այնուամենայնիվ, չի հայտարարում, թե կոմկուսը ոչառարար է միանալ ՀԴԿ-ին: Նույնիսկ Վիգեն Խաչատրյանը, ՀՈԱԿ-ի առաջին ոչառակիչը, ստեղծեց իր կուսակցությունը և երբեմն չհայտարարեց, թե ՀՈԱԿ-ը խենթ են նշված գործիչներից յուրաքանչյուրն ստեղծեց իր կուսակցության ծրագիրը, իր կանոնադրությունը, որոնք ինչ-ինչ նույնություններ ունեին երբեմնի «մայր կուսակցությունների» հետ, օրինականորեն գրանցեց դրանք արդարադատության նախարարությունում և ավել կամ պակաս հաջողությամբ սկսեց ինքնուրույն քաղաքական գործունեություն:

Այս իմաստով միակ բացառությունը հայաստանյան քաղաքական իրականության մեջ՝ ՀՈԱԿ-ի ոչառակիչների արդեն երկրորդ ալիքի գործիչներն են: Սա արդեն աննախադեպ, աներևակայելի մի ֆենոմեն է, չափազանց վտանգավոր, ժանտախտի պես տարածվելու ներին ախտանիշով, որովհետև այս գործիչները բոլորովին մտադիր չեն հետևել նախորդների օրինակին և իրենք իրենց հայտարարում են... «իսկական ՀՈԱԿ» (առաջարկում եմ սրանց կնքել «կեղծ ՀՈԱԿ» անունով), նոպատակ ունենալով ուզուրպացիայի ենթարկել մայր կուսակցության ոչ միայն անունը, այլև, ինչպես նշել էին իրենց ինքնահնար ու սեփական կանոնադրությամբ չնախատեսված «համակարգող խորհրդի» հայտարարության մեջ, տնօրինել կուսակցության «գույքը, նյութական միջոցները, կնիքը, արխիվը»: Այս մարդիկ, խախտելով իրենց իսկ «մայր կուսակցության» կանոնադրությունը, նույն «համակարգող խորհրդի» անունով հրավիրել և անց են կացրել... սեփական համագումար, դրան տալով «մայր կուսակցության» հերթական համագումարի անունը («6-րդ ոչառգամավորական ժողով»):

Այսպիսով, հակառակ Հայաստանում գործող օրենքի, փաստորեն մեր քաղաքական բեմահարթակում հայտնվել է միևնույն անունով երկու կուսակցություն, երկու ՀՈԱԿ, որոնցից 2-րդն, ինչպես ասացի, միանգամայն կեղծ է, ինքնահնար:

Ոչ մեկի, ոչ մյուսի հետ որևէ կազմակերպական կամ այլ կապ չունեմ: Սակայն լրագրողի, այն էլ քաղաքական բեմաների հանդեպ բնավ ոչ անտարբեր լրագրողի իմ ոչարտն եմ համարում ամենավճռական կերպով հանդես գալ այս միանգամայն անթույլատրելի և աննորմալ երևույթի դեմ: Եթե այս երևույթը մեր ոչեական մարմինների հակահարվածին չարժանանա, ապա մեզանում կստեղծվի խիստ վտանգավոր նախադեպ, որպեսզի վաղը-մյուս օրը Հայաստանում առաջանան մյուս բոլոր կուսակցությունների ու կազմակերպությունների այսպիսի «կրկնակ-եռյակ-քառյակ» զուգահեռները: Դա արդեն գավեշտ չի լինի, այլ շատ ավելի խայտառակ մի բան, որ քաղաքական աշխարհում չունի և չի էլ կարող ունենալ իր համարժեքը: Սրանով մենք ոչ թե կստեղծենք նորմալ քաղաքական դաշտ մեր երկրում, այլ կդասենք այլոց ծաղրաստեղը:

Ո՞րն է ելքը:

Կամ «կեղծ ՀՈԱԿ-ի» հեղինակները ոչեմ է չափազանց արագ, բանակցությունների հիման վրա և ՀՈԱԿ կանոնադրության շրջանակներում գտնեն վերամիավորվելու և իրենց տարաձայնությունները հարթելու միջոցներ, եթե կամ «կեղծ ՀՈԱԿ»-ը, որի գոյության միակ «արդարացումը» տվյալ կուսակցության կանոնադրությամբ չնախատեսված «համակարգող խորհրդի» հրավիրած արտաքին համագումարն է, ոչեմ է մեկ այլ անուն առնեմ, իբրև ինքնուրույն կուսակցություն, դրանցվի արդարադատության նախարարությունում: Այլապես նույն արդարադատության նախարարությունը ոչարավոր է շտեմով սահմանված կարգով, ընդհուպ դատական մարմիններին դիմելը, խոչընդոտել «կեղծ ՀՈԱԿ»-ի ապօրինի գործունեությունը հայտարարում, որովհետև այս ինքնահնար կազմակերպությունը, կրկնում եմ, խախտել է արդարադատության նախարարությունում գրանցված ՀՈԱԿ կանոնադրությունը:

Ես որևէ կողմին առավելություն չեմ տալիս: Միայն ուզում եմ, որ մեր կուսակցությունները գործեն ՀՀ օրենքների շրջանակներում, ոչինչ ավելի: Իսկ օրենքը ոչաբարելու կոչված նախարարությունն էլ չգլանա իր ոչարտը կատարել:

ՌՈԲԵՐՏ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ,

ՀՐԱՏԱՊ

Չվճարումների հարցը Հայաստանի տնտեսության մեջ

Չվճարումները դարձել են Հայաստանի տնտեսության ոչարտաղիր ուղեկիցը, իսկ նրանց «ծերացման» դրոցեսն անընդհատ շարունակվում է: Չվճարումների առաջացումն ու աճը դայմանավորվում է 1992 թ.-ին գների ազատականացմամբ, ինչը հանգեցրեց ձեռնարկությունների շրջանառու կապիտալի արժեզրկմանը: Զգալով դրամական միջոցների ոչակաս ձեռնարկությունները սկսեցին կուտակել չվճարումներ, ինչին օժանդակեց նաև վճարումների ժամկետայնության դեմ ասանկցիաների, ինչպես նաև ռեալ գործող արբիտրաժի բացակայությունը: Առավող արտադրանքի (ապրանքներ, ծառայություններ) դինամիկ կանխավճարը, որդես չվճարումային ոիսկից երաշխավորության միջոց, տարածում գտավ ավելի ուշ: Ռեֆորմների սկզբում կազմակերպությունները շարունակում էին սեփական արտադրանքը վաճառել առաքումից հետո վճարման դայմանով: Ըստ էության նրանք իներցիայով շարունակում էին գործունեություն ծավալել տնտեսության սովորույթներով, երբ առկա էին երաշխավորված իրացում և բյուջետային մեղմ սահմանափակումներ:

Տնտեսության մեջ չվճարումների ծավալներն աննախադեպ աճ ունեցան վերջին երկու տարիներին, ինչը հատկապես դայմանավորվեց դեֆիցիտային բյուջեի հանդեպ ձեռնարկությունների դարտավորությունների աճով: Չվճարումները դեֆիցիտին մեծ չափեր ընդունեցին 1995 թ.-ի առաջին եռամսյակում, որը հիմնականում դայմանավորված էր 1994 թ.-ի տարեկան գործունեության արդյունքների վերահաշվարկման հետևանքով հարկային լրացուցիչ դարտավորությունների առաջացմամբ և հարկատուների մի մասի մոտ նույն ժամանակաշրջանում դրան համադասխան դրամական միջոցների բացակայությամբ:

Ժամկետանց դարտավորությունների առաջացման դատճառները միանշանակ չեն և ընդհանուր առմամբ արտացոլում են տնտեսության առավել ընդհանուր խնդիրներ, սակայն միաժամանակ դետք է նշել, որ գոյություն ունեն նաև գործող հարկման մեխանիզմների հետ անմիջականորեն կապված գործոններ:

Ոչ վաղ անցյալում ազաճի բարձր տեմպերը և դրամի արժեզրկումը հանգեցրին ձեռնարկությունների առդրանքաճանդրական դատճառների, ինչդես նաև արտարժույթային միջոցների անվանական արժեքի էական աճի, այն դնդրում, երբ դրանց որոշակի մասը իրականում չէր արտացոլում ձեռնարկությունների կապիտալի կամ վճարունակության որեէ ոեալ աճ:

Մինչև 1996 թ.-ի առաջին ժամկետանց դարտքերի դիմաց օրական 0.5%-ի չափով գանձվող տույժերը (տարեկան 182%) բնդունելի ու կիրառելի էր: Սակայն բարձր տեմպերով ազդեցությունն ունենալով, արագի աճավել գան տեսակի դարտքերում:

Ձեռնարկությունների կողմից բյուջեին չվճարված դարտքերի նկատմամբ կիրառված տարբեր գործիքներ: Բայց այն կազմակերպությունները, որոնք վերջերս հարկային գրանցումներ իրականացրին, նեղ կոնտեքստում ունեն դիբերսիֆիկացիայի կամ կենտրոնացման դարտադրություն, սանդարձաբար է ընդգծել մեկ ընդհանուր հարկային կազմակերպության մեջ, որը կոչվում է հարկային գրանցում: Ընդհանուր առմամբ, չվճարումների հիմնահարցը տնտեսության մեջ անհրաժեշտ է դիտարկել երեք կտրվածքով.

1. դետբյուջեի առդարքներ
2. ժամկետանց վարկեր (չվճարումներ բանկային համակարգին)
3. ձեռնարկությունների միջև փոխադարձ չվճարումներ:

Չվճարումների նմանաբնույթ տարանջատումն ամբողջական չէ, քանի որ նշված երեք հատվածներից յուրաքանչյուրում դարտքի առաջացումը հիմնական կարող է դառնալ մյուս երկուսում տեղի ունեցած չվճարումների հետ: Ինֆորմացիան դետբյուջեի նկատմամբ դարտքերի ծավալների վերաբերյալ մինչ 1995 թ.-ի վերջարը հասանելի էր հարկերի, տուրքերի և դետբյուջեի նկատմամբ այլ դարտքների վերաբերյալ ամսական հաշվարկվում էր հարկային ոլորտի ներսում: Դրանից հետո ինֆորմացիայի հավաքագրումը ենթակա վիճակագրության դետական վարչության իրավասության ներքո, որի հետևանքով ապա է խնդրի միայն ընդհանուր դատկերը: Գոյություն ունեցող ինֆորմացիայի հավաքագրման կենտրոն, ինչդես նաև միայն վիճակագրության իրավասությունը տվյալների հավաքագրման հարցում, հանգեցնում են չվճարումների վերաբերյալ ինֆորմացիայի դասակարգման և վերտաղման մեթոդների վերանայման անհրաժեշտությանը: Հաշվեկշիռների ստեղծման, մշակման և ինֆորմացիայի համակարգման համար անհրաժեշտություն է զգացվում առավել արդյունավետ ձևերի կիրառման, ինչը կհանդիսանա նաև հիմնական և կարևոր նախադայմանը հետագայում չվճարումների մոնիտորինգի իրականացման հարցում: Ըստ էության առավել նդատակահարմար է գործող օրենքի սահմաններում Վիճակագրության, դետական ոեգիստրի և վերլուծության վարչությունում ստեղծել աշխատանքային նոր տարբ, որը նաև կմոտենա նշված խնդրին շատ հիմնականում դնելով ձեռնարկությունների դեբիտորական դարտավորությունների հավաքագրանքը, ինչը հնարավորություն կտա նվազագույնի հասցնել այս հարցի հանդեպ կազմակերպությունների խուսափողական մոտեցումները:

Վերլուծելով առկա տեղեկատվությունը և ուսումնասիրելով տարբեր երկրների փորձը մեր կողմից առաջարկվում է խնդրի լուծման հետևյալ մեթոդներ:

Հաշվանցման միխանիզմ, որը հնարավորություն է ձեռնարկությունների միջև փոխադարձ դարտավորությունների «փակ շրջանների» բացահայտման և հանդարտասիան հաշվանցումների իրականացման:

դետական վիճակագրության մարմինների բացարձակում:

Ձեռնարկությունների կողմից բյուջեին չվճարված դարտքերի նկատմամբ կիրառված [illegible] կանոնակարգված գործընթաց: Բայց այն կազմակերպությունները, որոնք վերջերս հարկային գրանցումներ իրականացրին հետ կոնտեքստում ունեն դիբերսիֆիկացիայի կամ կենտրոնացման դարտավորություն, սանդարձաբար է ընդգծել մեկ ընդհանուր հարկային կազմակերպության մեջ, որը կոչվում է հարկային գրանցում: Ընդհանուր առմամբ, չվճարումների հիմնահարցը տնտեսության մեջ անհրաժեշտ է դիտարկել երեք կտրվածքով.

1. դետբյուջեի առդարքներ
2. ժամկետանց վարկեր (չվճարումներ բանկային համակարգին)
3. ձեռնարկությունների միջև փոխադարձ չվճարումներ:

Չվճարումների նմանաբնույթ տարանջատումն ամբողջական չէ, քանի որ նշված երեք հատվածներից յուրաքանչյուրում դարտքի առաջացումը հիմնական կարող է դառնալ մյուս երկուսում տեղի ունեցած չվճարումների հետ: Ինֆորմացիան դետբյուջեի նկատմամբ դարտքերի ծավալների վերաբերյալ մինչ 1995 թ.-ի վերջարը հասանելի էր հարկերի, տուրքերի և դետբյուջեի նկատմամբ այլ դարտքների

ԱԶԳ

50-ամյակ

1920 թ. հայ-թուրքական պատերազմից եւ նրան հաջորդած խաղաղագիական կոիվներից հետո, երբ երկրում խաղաղություն հաստատվեց, սկսվեց առաջին ներգաղթը Խորհրդային Հայաստան: Սակայն հետագա խաղաղական իրադարձությունների, հատկապես անհատի պատասխանատվության տարիների ահաբեկչությունների, բռնադատության եւ երկրի սահմանների վրա դրված «երկաթե վարագույրի» հետեւանքով հետզհետե մարեց հայերի ներհոսքը Հայաստան: 1930-ական թվականներից արդեն տեղի էին ունենում միայն եզակի անհատական հայրենադարձության դեպքեր: Սակայն, 1941-1945 թթ. Խորհրդային Միության երկրորդ համաշխարհային պատերազմի մեջ ընդգրկվելուց հետո, համայն հայության մեջ հանդես եկան մի շարք խաղաղական, հասարակական, տնտեսական, ազգային-հայրենասիրական, հոգեւոր եւ բարոյական գործոններ, որոնց պայմաններում խմորվեց հայրենասիրական մի նոր հզոր զգացմունք եւ ձգտում դեպի հայրենի երկիրը:

ռաջադիմական միությունը» (ԱՄՆ), «Հայերի ազգային ճակատը» (Ֆրանսիա), եգիպտոսում՝ «Հայ մշակույթի բարեկամների միությունը», Սիրիայի եւ Լիբանանի «Հայ ազգային խորհուրդը», Բուլղարիայում՝ «Երեւան» մշակութային ընկերությունը, Ռումինիայում՝ «Հայաստանյան ճակատը», որը Ռումինիայի հայրենասերների միության հայկական մասնաճյուղն էր համարվում, Իրանում «ԽՍՀՄ բարեկամների միությունը» եւ այլն: Այդ բոլոր կազմակերպությունները միավորվեցին ամբողջ սփյուռքը ներկայացնող մի համազգային կազմակերպության մեջ, որը կոչվում էր «Ազգային ճակատ» եւ նրա նպատակն էր «Հայրենիքի հետ, նրա բնամիների դեմ»:

Պատերազմի տարիներին լայնորեն ծավալվեցին եւ զարգացան Հայաստանի կապերը սփյուռահայության հետ, որոնք ՀՕԿ-ի լիկվիդացումից հետո խիստ թուլացել էին: Հատկապես դրան նպաստեց Հայաստանում ստեղծված արտասահմանի հայերի հետ կուլտուրական կապի Հայկական

խորհրդային զորքերում գտնվող հայ զինվորականներին, նրանցից էլ տեղեկություններ էին խաղում Հայաստանի մասին: Գաղթօջախներում պրոպագանդվում էին հայ զինվորների եւ զորավարների սխրանքները: Կաթողիկոսական կոնդակները ոգեշունչ կոչեր էին հղում նրանց, իսկ սփյուռքի եկեղեցիներում պատարագներ եւ այլ արարողություններ էին տեղի ունենում հայրենիքի եւ իրենց եղբայրակիցների փրկության համար:

Քիչ դեր չխաղացին նաեւ հակաֆաշիստական խմբավորման երկրների, այդ թվում նաեւ Խորհրդային Միության միջեւ ստեղծված նոր հարաբերությունները: Այդ տարիներին ԱՄՆ-ի, Մեծ Բրիտանիայի, Ֆրանսիայի կառավարությունների կողմից արգելված էր հակախորհրդային պրոպագանդան, որը վնասակար էր նրանց մարտական դաշինքի ամրապնդմանը: Այս հանգամանքը եւս դրական ազդեցություն ունեցավ ոչ միայն սփյուռահայության, այլեւ աշխարհի շատ ժողովուրդների դեպի այդ երկիրն ունեցած վերաբերմունքի

քախը հույների հետ համահավասար կրեց Հունաստանի ազատագրության պայքարը եւ նրա մեծագույն զրկանքները, որի պատճառով 300 հայ խոջորդիներ զոհվեցին Հունաստանի պարտիզանական կոիվներում եւ դիմադրության պայքարում: Հակաֆաշիստական դիմադրության պայքարում հայերը ակտիվ մասնակցություն ունեցան նաեւ Բուլղարիայում, Ռումինիայում, Հարավսլավիայում, Չեխոսլովակիայում, Լեհաստանում, Հոլանդիայում, Գերմանիայում, Իտալիայում եւ այլ երկրներում:

Դաշնակից տերությունները ուշուշով հետեւում էին իրենց շարքերում պայքարող ժողովուրդների եւ ազգերի վարքագծին եւ գործունեությանը: Այդ ամենը գնահատվում էր ըստ յուրաքանչյուրի ծառայության եւ զոհողությունների, դրանով որոշվում էր նաեւ նրանց նկատմամբ վերաբերմունքը եւ ազգային հարցերի որոշումը հետպատերազմյան աշխարհի քաղաքական վերակառուցման եւ բարեկարգումների մեջ: Այդ հարցը դարձավ նորաստեղծ Միացյալ ազգերի

մական քաղաքներում:

2. Կազմակերպել ձեռնարկներ եւ օգնել ձեռնարկներում՝ ի նպաստ Սովետական Միության եւ Սովետական Հայաստանի:

3. Պաշտպանել տարագիր հայերու իրավունքները հարկ եղած բոլոր միջոցառումներով եւ աշխատել՝ ի խնդիր անոնց հայկական հողերու վրա վերաբնակեցման»: («Զարթօնք», Բեյրութ, 1945, 26 մարիլի): Ուրեմն, ոչ թե միայն Խորհրդային Հայաստանի, այլ ընդհանրապես «հայկական հողերու վրա վերաբնակեցման» մասին է խոսքը եւ այդ հարցը կապվում է դաշնակից երկրների պատերազմական քաղաքներին օգնելու հետ, որի հաջող ելքից էլ կախված էր հիմնական հարցի լուծումը:

Ոչ միայն պատերազմի տարիներին սփյուռք-հայրենիք կապերի վերականգնման, բարոյական, հոգեւոր եւ քաղաքական նոր գործոնների առաջացման հետեւանքով վերսկսվեց 1930-ական թվականներից ընդհատված զանգվածային հայրենադարձությունը, այլ դրան հանգեցրեց

Հայերի զանգվածային հայրենադարձության տրամադրությունների եւ պայմանների հասունացումը (1941-1945 թթ.)

1946-47 թ.-ի Մեծ հայրենադարձության 50-ամյակն է այս տարի: Հայրենաշինության ազգակերտման եւ հետագայում ազգային պետականության ստեղծման ճանապարհին մի կարեւորագույն պատմական երեւույթ, որին այսօր անհրաժեշտ է նոր ընդգրկում իսկապես գիտական հայացքով վերստին անդրադառնալ, վերջապես տալ պատմագիտական գնահատական: Ինչ խոսք, դա վեր է մեր թերի ուժերից: Սակայն փորձենք մի շարք նյութերով ու հրապարակումներով նպաստել գիտական շրջանակների ու հասարակական կարծիքի ուշադրությունը սեւեռել մանավանդ որ Մեծ հայրենադարձության հետ կապված հարցերի ուսումնասիրությունն ունի սրդիական նշանակություն ազգային անկախ պետականության կերտման, Սփյուռք-Հայաստան նոր հարաբերությունների ստեղծման եւ նույնիսկ արտագաղթի երեւույթների ըմբռնման տեսակետից:

ընկերությունը եւ նրա խոսնակ «Սովետական Հայաստան» ամսագիրը:

Սփյուռք-հայրենիք կապի ուժեղացմանը եւ զարգացմանը մեծապես նպաստեց Հայ եկեղեցին: Մինչպատերազմական ժամանակաշրջանում ոչ միայն թույլ էին եկեղեցու կապերը արտասահմանյան թեմերի եւ գաղթօջախների հետ, այլեւ խորհրդային իշխանությունները ճնշում եւ սահմանափակում էին նրա գործունեությունը երկրի ներսում: 1938 թ. Խորեն Ա. Մուրադբեկյան կաթողիկոսի հանկարծակի եւ առեղծվածային վախճանից հետո միջոցառումներ ձեռնարկվում էր նոր կաթողիկոսի ընտրությունը: Նույնիսկ այդ գործի կազմակերպման համար բավարար հնարավորություններ չկային արտասահմանի թեմերի հետ կապ պահպանելու եւ ներկայացուցիչներ հրավիրելու համար: Երան փոխարինող Գեւորգ արքեպիսկոպոս Չորեչյանը միայն կաթողիկոսական տեղապահ էր համարվում եւ գերագույն հոգեւոր խորհրդի նախագահողը: Պատերազմի ժամանակ ոչ միայն թույլատրվեց ընդլայնել գրագրությունը էջմիածնի Մայր Աթոռի եւ սփյուռքի միջեւ, այլեւ խրախուսվում էր նրա միջոցով համայն աշխարհի հավատացյալ հայությանը համախմբելու հակաֆաշիստական ճամբարում եւ կոնկրետ լինելու հայրենիքին այդ ծանր կացության մեջ:

Երբեմ հայրենիք-սփյուռք կապերը այդքան մեծ չէին եղել, երբեմ հեռավորությունը դեպի հայրենի երկիրը, նրա պատմությունը եւ մշակույթը այդքանով կրճատությամբ չէր արտահայտվել: Գաղթօջախները ստացան հայրենիքում հրատարակված գրականություն: Այնտեղ բախանցեց նաեւ Հայաստանի պարբերական մամուլը: Եղան նաեւ Հայաստանի, սփյուռքի մտավորականների եւ հոգեւորականների փոխայցելություններ: Այս բոլոր միջոցառումները անկասկած ոչ միայն մեծացրին աշխարհով մեկ գրված հայերի հետաքրքրությունը հայրենիքի նկատմամբ, այլեւ դեպի այն ունեցած սիրո եւ կարոտի ավելի բուռն զգացմունքների տեղիք տվեցին: Նրանց հոգու խորքում արթնացավ հեռավոր հայրենիքի կանչի ձայնը: Արեւելյան Եվրոպայի, Բալկանների, Իրանի հայերը ցնծությամբ էին ողջունում այդ երկրները մուտ գործած

եւ տրամադրությունների վրա:

Միաժամանակ հայ ազգը, թե հայաստանաբնակները, թե օտար ափերում աղոթողները՝ մեծ համակրանքի եւ վստահության արժանացան պատերազմող պետությունների, հատկապես նրանց խաղաղական շրջանների, պետական եւ ռազմական ժարմինների կողմից, իրենց անձնուրաց նվիրվածության եւ հավատարմության, նյութական զոհաբերությունների եւ զինված պայքարին ակտիվ մասնակցության շնորհիվ: Հայ ժողովրդի առաջադիմական ուժերի կազմակերպման եւ գլխավորման գործում մեծ էր Ռամկավար ազատական եւ Հնչակյան կուսակցությունների դերը:

Պատերազմի տարիներին Ամերիկահայ ազգային խորհուրդը ԽՍՀՄ-ի պատերազմից տուժած շրջաններն է ուղարկել 75 հազ. դոլարի արժողությամբ 25 հազար նվեր-ծանրոց, իսկ Հայաստան ուղարկեցին մեկ նավ հագուստեղեն եւ 173 հազար դոլար նվիրաբերեցին խորհրդային բանակին: Ամենախոշոր ներդրումը «Սասունցի Դավիթ» տանկային շարասյան համար կատարված հանգանակումն էր սփյուռքում, որում մեծ ներդրում կատարեց նաեւ էջմիածնի կաթողիկոսությունը իր սեփական միջոցներից: Այդ առթիվ Լիբանանում լույս տեսնող «Զարթօնք» թերթը գրել է. «Մայր հայրենիքը կոչ կնե իր բոլոր զավակներուն Հավաքելու համար իր բարոյական դրոշի տակ, հավասական ծիգով պաշտպանելու մեր հավասական հայրենիքը»:

Սփյուռքահայերը ոչ միայն դաշնակից երկրների նյութական եւ բարոյական օգնությամբ էին հանդես գալիս, այլեւ ակտիվորեն մասնակցում էին ֆաշիզմի դեմ մղվող զինված պայքարին: 18 հազար հայեր ծառայում էին ԱՄՆ-ի զինված ուժերում: Մեծ Բրիտանիայի եւ Ֆրանսիայի բանակներում ծառայում եւ մարտնչում էին բազմաթիվ հայեր, որոնց թվում ոչ միայն այդ երկրների մետրոպոլիայից էին, այլ նաեւ զորակոչվել էին եգիպտոսից, Սիրիայից եւ Լիբանանից: Այդ ժամանակ Ֆրանսիայում աղոթող 130 հազար հայերի զգալի մասը համախմբվեց դիմադրական շարժման դրոշի ներքո, որոնց սխրագործությունները հայտնի դարձան եւ փառաբանվեցին ամբողջ աշխարհում: 25 հազարանոց հունահայ գաղթо-

կազմակերպության ամենակարեւոր եւ առաջնահերթ խնդիրներից մեկը: 1945 թ. Սան Ֆրանցիսկոյում կայացած Միացյալ ազգերի կազմակերպության առաջին հիմնադիր կոնֆերանսում մի շարք ազգերի եւ ժողովուրդների թվում բարձր գնահատականի արժանացավ նաեւ հայ ժողովրդի մասնակցությունը եւ մեծագույն զոհողությունները ֆաշիզմի դեմ մղված պայքարում: Այդ կոնֆերանսի խորհրդային Միությանը իր կողմից նշեց ամերիկահայ գաղթօջախի գործունեությունը պատերազմի ընթացքում եւ դրվատելով շնորհակալություն հայտնեց ամերիկահայությանը խորհրդային բանակին եւ Հայաստանին ցույց տված օգնության համար: Ահա, այդ ժամանակ էլ մեծ տերությունների համաձայնությամբ եւ ՍՍԿ-ի որոշմամբ նախաձեռնվում էր աշխարհով մեկ ցրված հրեաներին իրենց նախնիների պատմական հայրենիքում վերաբնակեցնելու գործը: Այս ամենից ելնելով հայ ժողովուրդը եւս հույսեր էր փայփայում իր դարավոր իղձերի իրականացման, հայկական հարցի լուծման ուղղությամբ: Մերձավորարեւելյան հարցերում խորհրդային Միության եւ նրա արեւմտյան դաշնակիցների միջեւ եղած որոշ անհամաձայնությունները եւ խորհրդա-թուրքական լարված հարաբերությունները, որը հղի էր նրանց միջեւ պատերազմական բախման եւ հայկական տարածքների ազատագրման հեռանկարով, սփյուռքահայությանը հույս էր ներշնչում, որ իրենք կվերաբնակվեն ոչ միայն Արեւելյան Հայաստանում, այլ նաեւ Արեւմտյան Հայաստանի հայրենի բնօրրաններում: Այս միտումը եւս հզոր ազդակ դարձավ նրանց կողմից այդ պատերազմում խորհրդային Միությանը եւ նրա դաշնակիցներին ավելի ակտիվորեն օգնելուն: Այդ տրամադրությունը նկատելի է հատկապես այդ շրջանի հայ ոչ դաշնակցական ուժերի գործունեության եւ սփյուռքահայ մամուլի հրապարակած նյութերի հետ ծանոթանալիս: Ամերիկահայ ազգային խորհուրդը, որի դեկավար ուժերից էին Ռամկավար եւ Հնչակյան կուսակցությունները, 1944 թ. մարտին իր գործունեության ծրագրում ընդունեց հետեւյալ կարեւոր կետերը.

«1. Օգնել Ամերիկայի պատերազ-

նաեւ պատերազմից մեծապես տուժած երկրների հայության ծայրահեղ վատթարացման սոցիալ-տնտեսական վիճակը, ինչպես նաեւ որոշ երկրներում քաղաքական նեղին բախումների հետեւանքով օտարազգիների նկատմամբ ստեղծված անբարյացակամ վերաբերմունքը: Իրանը օկուպացիայի տարիներին տնտեսապես խախտվել էր, իսկ պատերազմից հետո Հյուսիսային Իրանում հեղափոխական շարժում սկսվեց, որտեղ իշխանությունները անվստահությամբ էին վերաբերվում հայերին, նույն ծանր իրադրությունը ստեղծվել էր նաեւ Սիրիայի հայության համար: 1945 թ. հունիսի 18-ին մի խումբ հայ երիտասարդներ խմբական ստորագրությամբ Հալեպից Հայաստանի կառավարությանն ուղղված դիմումում գրում են. «... Մենք կպահանջենք հանում որդիական իրավունքներու, հանուն հայրենաբաղձ զավակներու իրենց ներու գոհացման արդար հատուցումի հայրենի պետությունեն մեր երազին իրականացումը: Կպահանջենք անշուշտ այնպես, ինչպես զոհվելը իր հոգեն: ...Այլապես. մենք մտիվան հարվածը ստացած կըլլանք: Կը մնանիք հայրենիքի եւ ուսումի կարոտը մեր բաց սրտերուն: Այլապես. մենք կդառնանք վոշի, մենք կդառնանք անիմաստ» (ՀՀ ԱՊ ՊԿԱ, ֆ.367, գ2, գ3, թ. 70-73): Հայերի վիճակը ծանր էր նաեւ Հունաստանում, Կիպրոսում եւ Պաղեստինում: Ահա, բազմաթիվ սփյուռքյան հայերից նման արտասանություն եւ հուզումնալից դիմումներ եւ նամակներ էին ստացվում դեռ մինչեւ հայրենադարձության մասին պատերազմական որոշում ընդունվելը:

Պետք է նշել նաեւ, որ ոչ բոլոր սփյուռքահայերն էին պատրաստ նեգաղթին: Ոմանք խաղաղական հանգամանքների, ոմանք տեղում սոցիալական լավագույն արտահայտվածության եւ այլ արդարացի պատճառով չէին կարող նեգաղթել: Ոմանք էլ տատանվում էին, այդ ուղղությամբ վճռական որոշում չէին ընդունում այն երկրի նկատմամբ, որը դեռեւս իրենց համար անհայտ եւ առեղծվածային էր համարվում: Դա դեռ չի նշանակում, որ նրանք չէին սիրում, կամ պակաս էին սիրում իրենց հայրենիքը:

Ահա, երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ընթացքում, վերը նշված հանգամանքների շնորհիվ հասունացան հայերի զանգվածային հայրենադարձության տրամադրությունները եւ նախադայմանները, որոնց ուսումնասիրումը եւ մեկնաբանումը խիստ անհրաժեշտ է նրա հետագա ընթացքի եւ բնույթի ճիշտ ըմբռնման, հետեւանքների, դերի եւ նշանակության գնահատման համար:

ՍԱՐԳԻՍ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՌԱՋ

Միջազգային

ՍԽԱԼՐԼ

21-րդ դարում կարող են ծագել ջրի պատերազմներ

Անցյալ տարվա օգոստոսին Համաաշխարհային բանկի փոխնախագահ Իսմայիլ Սերաջելդինը մի առիթով հայտարարեց. «Երբեմն 20-րդ դարում պատերազմներ հաճախ ծագել են նավթի պատճառով, սակայն 21-րդ դարում դրանց պատճառը կդառնա ջուրը»: Այս հայտարարությունը բաներին թվում է չափազանցված: Բայց դիմենք վիճակագրությանը: «Այանս Է վի» ամսագրի տվյալների համաձայն աշխարհում հաղորդակցության ջրի պաշարներ կազմում են ընդհանուր ջրադաշտերի մոտ 3 տոկոսը, բայց այդ 3 տոկոսի մեծ մասը 87 տոկոսն անհասանելի է: Մնացյալ 13-ից հավասի 1 տոկոսն է ընկնում Մերձավոր Արևելքի և Մաղրեբի երկրներին: Բացի դրանից համաշխարհային ջրադաշտերի 60 տոկոսին տիրում են մեկ տասնյակ երկրներ: Այս խիստ անհամաչափ բաշխումը վաղուց ի վեր տարբեր վեճերի ու հակամարտությունների պատճառ է դարձել: Ներկայումս ջուրը նույնիսկ երբեմն որպես զենք է օգտագործվում: Վիետնամի պատերազմի ժամանակ ամերիկացիները ոչնչացնում էին ամբարտակներ և հեղեղումներ առաջացնում: Իսկ որոշ դեպքերում պատերազմող երկրները հանդիս են գալիս հակառակորդի ջրադաշտերի բանաձևման սպառնալիքով: Պարսից ծոցի պատերազմի ընթացքում ահաբեկիչների սպառնալիքների պատճառով Դրանսիան, օրինակ, հատուկ պաշտպանություն էր սահմանել իր ծանուցիկ ջրի մշակման իր ձեռնարկություններում:

Ներքին հակամարտությունների դեպքում որոշ դեկտարներ իրենց հնարավոր հակառակորդներից ազատվում են դարձյալ ջրի միջոցով: Աֆղանստանի ռազմական ճախազծի շուրջ ավելի մանրամասն: Իրանում Տիգրիսի և Եփրատի միջև «3-դ կիս» ստեղծելու ճախազծի նպատակը դարձյալ Բաղդադ Դամասկոսի ջրերի պաշարումն է: Նեղոսի ջրերի պատճառով ազգամիջյան կոիվներ են ծավալվում Սուդանում: Իրանը և Սիրիան նույնպես սառաղում են «ջրի բարդույթից», քանի որ հարևան Թուրքիան վերահսկում է Տիգրիսի և Եփրատի ակունքները: Պարսից ծոցի պատերազմի ընթացքում Թուրքիան մեկ ամիս շարունակ մեկ երրորդով փակ իրաքյան բանակի 1978 թ. գործողություններից մեկը: Ներկայումս Հորդանանի կամ ՊԱԿ-ի հետ Իրաքի բանակցությունների ընթացքում ջրի խնդիրը մշտապես առկա է լինում:

Ջրի հետ կապված հակամարտությունների մյուս օջախներից են Ալ-Ռեմեյան Սաուդայի օջախը, որը Մարոկկոյի և Ալժիրի վեճերի պատճառ է դարձել, Սենեգալը, Մալիի, Սանիան և Մալին վեճեր ունեն Սենեգալ գետի առնչությամբ: Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում առկա է ամբարտակի հետ կապված ազգամիջյան վեճ, Սուդանն ու Եթովպիան վիճարկում են Սոլիտակ Նեղոսի ջրերը, Հնդկաստանն ու Բանգլադեշը Գանգեսի և Բրահմապուտրայի ջրերը, Մեքսիկան ու ԱՄՆ-ը տարաձայնություններ ունեն Ռիո Գրանդեի առնչությամբ, իսկ Ղազախստանի, Կիրգիզիայի և Ուզբեկստանի միջև հակամարտություններ են ծագել Սիրդարիայի շուրջը:

1907 թ. Հաագայում ընդունված պատերազմի միջազգային իրավունքը կամ 1949 թ. ռազմաքաղաքացիական բնակչության պաշտպանության վերաբերյալ ստորագրված Ժենևի 4-րդ միջազգային հատուկ միջոցառումներ չեն նախատեսում զինված հակամարտության դեպքում ջուրը և ջրաբաշխական կառույցները պաշտպանելու առնչությամբ: 1992 թ. հունիսին կայացած Ռիո դե Ժանեյրոյի խորհրդաժողովում նաև ջրի վերաբերյալ հատուկ բանաձև չընդունվեց: Եզրափակիչ փաստաթղթում ջրադաշտերին չնչին տեղ է հատկացված: Ինչո՞ւ: Գուցե այն պատճառով, որ մասնակից 180 պետությունների ղեկավարները այդ խնդիրն այնման պայթյունավտանգ են համարել, որ նախընտրել են բաց չթողնել դրանում:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԱԲԿԵՆԱԼԸ

ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

8 ժամը մեկ Կոլումբիայում մարդ է առեւանգվում

ԲՈԳՈՏԱ, 17 ՅՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Մոտավորապես յուրաքանչյուր 8 ժամը մեկ Կոլումբիայում առեւանգում են մեկ մարդու: Ընթացիկ տարվա սկզբից լատինամերիկյան երկրի տարածքում գործող պարտիզանական կազմավորումների, ահաբեկչական խմբերի եւ թմրամաֆիայի գրոհայիններին կողմից առեւանգվել է 557 մարդ:

Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, այսպիսի տխրահռչակ տվյալները բերվել են «Պաիս լիբրե» («Ազատ երկիր») մասնավոր հեռագրական ֆոնդի կողմից: Ըստ նրա տվյալների, պատանդների մեծ մասը վերածվել է առեւանգիչների եւ պետության միջեւ «առեւտրի» յուրօրինակ առարկայի: Այն գումարները, որոնք պահանջում են մեկ մարդու ազատ արձակելու համար, հասնում է միջին հաշվով 120 հազար ամերիկյան դոլարի:

Ընդ որում, սոցիոլոգների տվյալներով, ծախ շարժումների ներկայացուցիչների իրենց նյութական խնդիրները ուրիշ մարդկանց կյանքի ապառնալիքների հաշվին լուծելու միտումը վերջին տարիներին ձեռք է բերում էլ ավելի լայն տարածում:

ՀՈՆԿՈՆԳ

Կառավարչի թափուր պաշտոնն ու նրա հավանական թեկնածուները

Անցյալտարեվերջ Հոնկոնգի առաջիկա կարգավիճակին եւ նրա կառավարչի թափուր պաշտոնին հասկանալի թեկնածու առաջադրելու հարցերին. «Բիզնեսիս» անգլիական հանդեսը իր հոկտեմբերի 13-14 համարում նշում է, որ չնայած հայտարարված տարվա հունիսի 30-ին է ավարտվում Բրիտանիայի իշխանությունն այդ հարաբերաշրջանի վրա, նրա նիստերը կարավարչի Քրիս Պատենի փոխարարի կենտրոնական դրանից հաս ապաց: Չինաստանը հայտարարել է, որ մինչեւ տարեվերջ կհայտնի իր հավանական թեկնածուի անունը: Միշտ է, պաշտոնական Հոնկոնգի ժողովրդի կողմից բնտրված մի հանձնախմբի է հանձնարարվելու այդ գործը, սակայն Չինաստանն իրեն է վերապահում իր նախընտրությունը առաջարկելու իրավունքը: Չնայած իրեն հարկնալ իրավունքը: Չնայած դեռ բնտրելու դեպքում, միեւնույն է, նորընտիր անձնավորությունը պետք է հաստատվի Հոնկոնգի առաջադիմ տարեմիջ: Հոնկոնգի գործադիր կառավարչի դիրքում Չինաստանը հաս հանգիստ է վերաբերվում Ֆրակ Շիեգ Լոի թեկնածությանը: Լաու իրավաբան է, շի նամես մի հանդեսի հրատարակիչը: Պեկին այցելության ժամանակ նրան ընդունել է վարչապետ Լի Պենը: Սակայն Լոի «բոսն նվիրվածությունը» Չինաստանին կարող է հաս հոնկոնգցիների «սրտվիր չլինելու», մանավանդ նրանք չեն մոռացել այն հանգամանքը, որ ոչ հաս վաղուց նա նույնական նվիրված էր հաստ Բրիտանիային, որի համար արժանացել է բրիտանական կայսրության կոմանդորի բարձր կոչմանը:

Նույն պաշտոնի մյուս թեկնածուն Ֆրանկ Չիմասան է: առեւտրական

Տիկին Չան

ոլորտում հանդես գալիս Չինաստանին կարող է հաս հոնկոնգցիների «սրտվիր չլինելու», մանավանդ նրանք չեն մոռացել այն հանգամանքը, որ ոչ հաս վաղուց նա նույնական նվիրված էր հաստ Բրիտանիային, որի համար արժանացել է բրիտանական կայսրության կոմանդորի բարձր կոչմանը:

Նույն պաշտոնի մյուս թեկնածուն Ֆրանկ Չիմասան է: առեւտրական ոլորտում հանդես գալիս Չինաստանին կարող է հաս հոնկոնգցիների «սրտվիր չլինելու», մանավանդ նրանք չեն մոռացել այն հանգամանքը, որ ոչ հաս վաղուց նա նույնական նվիրված էր հաստ Բրիտանիային, որի համար արժանացել է բրիտանական կայսրության կոմանդորի բարձր կոչմանը:

Նույն պաշտոնի մյուս թեկնածուն Ֆրանկ Չիմասան է: առեւտրական ոլորտում հանդես գալիս Չինաստանին կարող է հաս հոնկոնգցիների «սրտվիր չլինելու», մանավանդ նրանք չեն մոռացել այն հանգամանքը, որ ոչ հաս վաղուց նա նույնական նվիրված էր հաստ Բրիտանիային, որի համար արժանացել է բրիտանական կայսրության կոմանդորի բարձր կոչմանը:

Նույն պաշտոնի մյուս թեկնածուն Ֆրանկ Չիմասան է: առեւտրական ոլորտում հանդես գալիս Չինաստանին կարող է հաս հոնկոնգցիների «սրտվիր չլինելու», մանավանդ նրանք չեն մոռացել այն հանգամանքը, որ ոչ հաս վաղուց նա նույնական նվիրված էր հաստ Բրիտանիային, որի համար արժանացել է բրիտանական կայսրության կոմանդորի բարձր կոչմանը:

Նույն պաշտոնի մյուս թեկնածուն Ֆրանկ Չիմասան է: առեւտրական ոլորտում հանդես գալիս Չինաստանին կարող է հաս հոնկոնգցիների «սրտվիր չլինելու», մանավանդ նրանք չեն մոռացել այն հանգամանքը, որ ոչ հաս վաղուց նա նույնական նվիրված էր հաստ Բրիտանիային, որի համար արժանացել է բրիտանական կայսրության կոմանդորի բարձր կոչմանը:

Նույն պաշտոնի մյուս թեկնածուն Ֆրանկ Չիմասան է: առեւտրական ոլորտում հանդես գալիս Չինաստանին կարող է հաս հոնկոնգցիների «սրտվիր չլինելու», մանավանդ նրանք չեն մոռացել այն հանգամանքը, որ ոչ հաս վաղուց նա նույնական նվիրված էր հաստ Բրիտանիային, որի համար արժանացել է բրիտանական կայսրության կոմանդորի բարձր կոչմանը:

Նույն պաշտոնի մյուս թեկնածուն Ֆրանկ Չիմասան է: առեւտրական ոլորտում հանդես գալիս Չինաստանին կարող է հաս հոնկոնգցիների «սրտվիր չլինելու», մանավանդ նրանք չեն մոռացել այն հանգամանքը, որ ոչ հաս վաղուց նա նույնական նվիրված էր հաստ Բրիտանիային, որի համար արժանացել է բրիտանական կայսրության կոմանդորի բարձր կոչմանը:

Նույն պաշտոնի մյուս թեկնածուն Ֆրանկ Չիմասան է: առեւտրական ոլորտում հանդես գալիս Չինաստանին կարող է հաս հոնկոնգցիների «սրտվիր չլինելու», մանավանդ նրանք չեն մոռացել այն հանգամանքը, որ ոչ հաս վաղուց նա նույնական նվիրված էր հաստ Բրիտանիային, որի համար արժանացել է բրիտանական կայսրության կոմանդորի բարձր կոչմանը:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Էրբաքանը գտել է, ամենահեշտ ձևը՝ փող տալ

ՆԻԿՈՍԻԱ, 17 ՅՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Թուրքիայի նոր վարչապետ եւ իսլամական Բարօրության կուսակցության ղեկավար Նեջմեդդին Էրբաքանի կարծիքով, «պետք չէ վախենալ փող տալուց»: Ինչպես բաբաթական տեսության մեջ գրել է Ստամբուլի «Միլիեթ» բերը, խոսելով իր տնտեսական հայեցակարգի մասին, նա նշել է. «Մի վախեցեք փող տալուց: Եթե փող կա, պետք կա նաեւ աղրանք: Եվ ոչ մի արժեզրկում էլ չի լինի այն քանից, որ փող է թողարկվում»: Թուրքական սասածն ասում է, շարունակել է Նեջմեդդին Էրբաքանը, որ «ձին խոխնջում է իր տիրոջ ոտքը: Այլ կերպ ասած, հնանվում է տիրոջը: Մեր երկրում դրամաթողարկումը միշտ էլ մեծ չի եղել, այդ պատճառով էլ ենթարկված է եղել այն քանին, որ հնարավորին չափ մեծ տոկոսներ սեանա բանկերի դասակարգը»:

Ըստ «Միլիեթի», թուրք վարչապետը նպատակ է դրել արմատական փոփոխություններ մտցնել երկրի տնտեսության մեջ եւ եռանդուն քայլեր է անում այդ ուղղությամբ: Խորհրդարանում հատուկ ունկնդրումներ են սկսվել կառավարության տնտեսական նոր ծրագրի դրամավորման աղբյուրների հարցի շուրջ:

Ընդդիմությունը Բարօրության կուսակցության գլխավորած կոալիցիայի գործունեությանը մեղադրում է «տնտեսական արկածախնդրության» եւ ծիծաղելի վայելելու մեջ: 7,5 մլն թուրք հաղորդիչների աշխատավարձը եւ բուսակներ 50 տոկոսով բարձրացնելու մասին կառավարության ամենասասքին կարգադրությունը, բերի ծնկաբոլի կարծիքով, հարցականի տակ է դրել ընդունված որոշման ճշտությունը, քանի որ անհասկանալի է, թե ոնտությունը որտեղից է վերցնելու 125 տրիլիոն լիրը (մեկ դոլլարը հավասար է 83 հազար լիրի) բյուջետային ծախսերը փակելու համար, որոնք արդեն ոչ չկան գանձարանում: Ուստի խոսքը կարող է վերաբերել միայն դրամահատոցը ամբողջ բավով գործի դնելուն: Ինչպես հաղորդում է Ֆրանս պրես գործակալությունը, օրերս Բարօրության կուսակցությանը մոտ կանգնած մասնագետներն ու գիտնականները վարչապետի համար ասուլիս անցկացրին «Ինչպես կարանացնել տնտեսական վիճակը» բնայի շուրջ: Դրա ընթացքում Էրբաքանը մասնավորապես դրականորեն բնութագրեց հեռեյալ հանձնարարականները:

Փողերի պակասի հարցի լուծման կարեւոր աղբյուրներից մեկը դրամ տալն է: Բոլոր նրանց, ովքեր կզբաղվեն որոշակի արտադրությամբ, կտրամադրվեն անտոկոս վարկեր: Անհրաժեշտ է մուսուլմանական ոնտության հետ կապակցվող առեւտրի ծավալը հասցնել եվրոպական երկրների հետ առեւտրական հարաբերությունների մակարդակին:

Սասլիսում նշվել է, որ վերջին ժամանակներս ազգային դրամանիշի միավորը թուրքական լիրը, սկսել է կորցնել ոչ միայն իր արժեքը, այլեւ «վստահության ճգնաժամ» է սկսվում: Ուստի պետք է լիրը վերանվանել «ալյայի» հին թուրքական ժամանակաշրջանի դրամական անվանմամբ: Բարօրության վարչապետերի հանձնաժողովը, դա կբարձրացներ արդեն արժեզրկվող լիրի վարկը: «Միլիեթը» հաղորդել է, որ վարչապետն առայժմ դրական չի տվել վերջին ամբողջական առաջարկությանը: Խոսքս նաեւ հանանություն չի տվել սպառողական ապրանքների ծախսերը կրճատելու հանձնարարականներին:

Ցն իրականում ինչ միջոցներ կձեռնարկվեն տնտեսական ճգնաժամից Թուրքիան դուրս բերելու համար՝ բերը չի գրում, քանի որ դրանք մշակվելու են Ցանսու Չիլլերի գլխավորած ճգնաժամ ուղի կառավարության հետ համատեղ:

Էրբաքանը գտել է, ամենահեշտ ձևը՝ փող տալ

ՆԻԿՈՍԻԱ, 17 ՅՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Թուրքիայի նոր վարչապետ եւ իսլամական Բարօրության կուսակցության ղեկավար Նեջմեդդին Էրբաքանի կարծիքով, «պետք չէ վախենալ փող տալուց»: Ինչպես բաբաթական տեսության մեջ գրել է Ստամբուլի «Միլիեթ» բերը, խոսելով իր տնտեսական հայեցակարգի մասին, նա նշել է. «Մի վախեցեք փող տալուց: Եթե փող կա, պետք կա նաեւ աղրանք: Եվ ոչ մի արժեզրկում էլ չի լինի այն քանից, որ փող է թողարկվում»: Թուրքական սասածն ասում է, շարունակել է Նեջմեդդին Էրբաքանը, որ «ձին խոխնջում է իր տիրոջ ոտքը: Այլ կերպ ասած, հնանվում է տիրոջը: Մեր երկրում դրամաթողարկումը միշտ էլ մեծ չի եղել, այդ պատճառով էլ ենթարկված է եղել այն քանին, որ հնարավորին չափ մեծ տոկոսներ սեանա բանկերի դասակարգը»:

Ըստ «Միլիեթի», թուրք վարչապետը նպատակ է դրել արմատական փոփոխություններ մտցնել երկրի տնտեսության մեջ եւ եռանդուն քայլեր է անում այդ ուղղությամբ: Խորհրդարանում հատուկ ունկնդրումներ են սկսվել կառավարության տնտեսական նոր ծրագրի դրամավորման աղբյուրների հարցի շուրջ:

Ընդդիմությունը Բարօրության կուսակցության գլխավորած կոալիցիայի գործունեությանը մեղադրում է «տնտեսական արկածախնդրության» եւ ծիծաղելի վայելելու մեջ: 7,5 մլն թուրք հաղորդիչների աշխատավարձը եւ բուսակներ 50 տոկոսով բարձրացնելու մասին կառավարության ամենասասքին կարգադրությունը, բերի ծնկաբոլի կարծիքով, հարցականի տակ է դրել ընդունված որոշման ճշտությունը, քանի որ անհասկանալի է, թե ոնտությունը որտեղից է վերցնելու 125 տրիլիոն լիրը (մեկ դոլլարը հավասար է 83 հազար լիրի) բյուջետային ծախսերը փակելու համար, որոնք արդեն ոչ չկան գանձարանում: Ուստի խոսքը կարող է վերաբերել միայն դրամահատոցը ամբողջ բավով գործի դնելուն: Ինչպես հաղորդում է Ֆրանս պրես գործակալությունը, օրերս Բարօրության կուսակցությանը մոտ կանգնած մասնագետներն ու գիտնականները վարչապետի համար ասուլիս անցկացրին «Ինչպես կարանացնել տնտեսական վիճակը» բնայի շուրջ: Դրա ընթացքում Էրբաքանը մասնավորապես դրականորեն բնութագրեց հեռեյալ հանձնարարականները:

Փողերի պակասի հարցի լուծման կարեւոր աղբյուրներից մեկը դրամ տալն է: Բոլոր նրանց, ովքեր կզբաղվեն որոշակի արտադրությամբ, կտրամադրվեն անտոկոս վարկեր: Անհրաժեշտ է մուսուլմանական ոնտության հետ կապակցվող առեւտրի ծավալը հասցնել եվրոպական երկրների հետ առեւտրական հարաբերությունների մակարդակին:

Սասլիսում նշվել է, որ վերջին ժամանակներս ազգային դրամանիշի միավորը թուրքական լիրը, սկսել է կորցնել ոչ միայն իր արժեքը, այլեւ «վստահության ճգնաժամ» է սկսվում: Ուստի պետք է լիրը վերանվանել «ալյայի» հին թուրքական ժամանակաշրջանի դրամական անվանմամբ: Բարօրության վարչապետերի հանձնաժողովը, դա կբարձրացներ արդեն արժեզրկվող լիրի վարկը: «Միլիեթը» հաղորդել է, որ վարչապետն առայժմ դրական չի տվել վերջին ամբողջական առաջարկությանը: Խոսքս նաեւ հանանություն չի տվել սպառողական ապրանքների ծախսերը կրճատելու հանձնարարականներին:

Ցն իրականում ինչ միջոցներ կձեռնարկվեն տնտեսական ճգնաժամից Թուրքիան դուրս բերելու համար՝ բերը չի գրում, քանի որ դրանք մշակվելու են Ցանսու Չիլլերի գլխավորած ճգնաժամ ուղի կառավարության հետ համատեղ:

ԱԶԳ

Մշակույթ

Մնջախաղացների սեմինարն ավարտվեց՝ սկիզբ դնելով կենտրոնի ստեղծման

«Ազգում» արդեն տեղեկացել ենք, որ հուլիսի 16-ին և 17-ին «Արվեստ» ցուցասրահում մնջախաղային արվեստին նվիրված երկօրյա սեմինարը նոյաստակ ունի հայաստանյան մնջախաղի դպրոցությանն անդրադառնալով ներկայացնել ապագա ծրագրեր, համագործակցություն սկսել Եվրոպայի մնջախաղային Ֆեդերացիայի (EMF) հետ:

Մնջախաղի ոլորտական բաստոնի դերասանուհի Անուշ Ապանյանը ընդհանրում է սեմինարների նշանակությունը՝ «կարևորն այն է, որ ինչ-որ բան սկսվեց»:

«Ուրախալին այն է, որ վերջին 36 տարվա ընթացքում այսպիսի հավաքական բան առաջին անգամ է արվում, ինչը «Առագաստ» ակումբի նախագծի հեղինակ Արթուր Դեր Ճոմասյանի ջանքերի շնորհիվ է արվում», երկ սեմինարի ավարտին կարծիք հայտնեց Լեոն Իվանյանը: Նրա ասելով, մասնագիտական այս հավաքի կարիքն խնդրելս զգացվում էր, և այն սնուցող մարդկանց դեր կկատարի հետագա հավաքների համար: Սեմինարներին մասնակցեց 32 մասնագետ, որոնց ելույթների, հայտնած կարծիքների հիմքում կարևորվեց մնջախաղային կենտրոն ստեղծելու գաղափարը: Պրն Իվանյանը նույնիկ առաջարկեց նույնիկ ստեղծագործական միությունն կազմել և ի դրստասական մեր զարմացած հարցերի նայելը չէ՞ կենտրոն, թե՞ միությունն, մեկնաբանեց «Միգուցե: Խնդիրն ուժերը հավաքելու մեջ է, մասնագետների նույն տեղում հավաքվելու, ոչ գրասենյակային աշխատանքի»:

Այնուամենայնիվ, անկախ կենտրոն հիմնելու գաղափարը սեմինարի մասնակից դերասանների ու ռեժիսորների հավանությանն արժանացավ և հաստատվեց: Կենտրոնը դպրոցաս է համագործակցել EMF-ի հետ:

Իսկ երկօրյա սեմինարների ընթացքում տարբեր առաջարկներ էաս եղան: Մնջախաղի ոլորտական բաստոնի դերասան Հանդես Ղորանյանը նախ և առաջ կարևորում էր կենտրոնում ինֆորմացիայի կուտակումը: Հանդիսատեսներից մեկն առաջարկեց իր ծառայությունը «իմ հավաքած ողջ արխիվային նյութը հեգիրարվի մասին դպրոցաս եմ նվիրել կենտրոնին»:

Ժիրայր Դաղասյանը դրաստղանեց Ստեփան Շահինյանի առաջարկում տարածաշրջանային փառատոներ կազմակերպելու առաջարկը: «Բայց նախ մենք պիտի հավաքվենք, ծանոթանանք ինչ ունենք ցույց տալու, նոր որոշենք», առաջ նա: Արթուր Դեր Ճոմասյանն առաջարկեց փորձի մասնագիտացումներ ներկայացնել:

Մի խոսքով, գնահատելի է, որ նման բան առաջին անգամ է կազմակերպվում: Հուսանք, որ նախագիծը սեմինարների «կարծիքային» դաշտից բնում գործ կդառնա:

Ա. Հ.

Սոֆի Լորենը «միջամտող մոր» դերո՞ւմ

Պարզվում է՝ Սոֆի Լորենը չի կորցրել իր ժողովրդականությունը: Ժամանելով բաստոն՝ նրան կանչեցին որդու՝ էդուարդո Պոնտիի սեժիսորական աշխատանքի պրեմիերային, նա անմիջապես շրջապատվում է հանդիսատեսների, լրագրողների և լուսանկարիչների մի խմբակցան բազմությամբ, որոնք իրենց հարցափորձերով և նկարահանումներով կես ժամով հետաձգում են ներկայացման սկիզբը: «Ես փորձերին ներկա չեմ եղել: Նախընտրում եմ չխառնվել նրա գործերին, որպեսզի միջամտող մոր դերում չլինեմ», ասել է նա լրագրողներին:

Իսպանի Սորեստո փառատոնում ներկայացվող էդուարդո Պոնտիի «Գրիֆինը և Սաբինը» պիեսը պատմում է խաղաղ օվկիանոսի կղզիներից մեկում լոնդոնցի մի նկարչի և երիտասարդ մի կնոջ հարաբերությունների մասին: Պրեմիերային ներկա են եղել նաև Սոֆի Լորենի ամուսինը՝ հռչակավոր սեժիսոր Կառլո Պոնտին, նորածնության աբխարհի հանրահայտ դեմքեր Ջիորջիո Արմանին, Կառլա Ֆենդին և Ալեսանդրա Մուսոլինին, որը Բենիտո Մուսոլինիի թոռն է և տիկին Լորենի երջ Սարիա Սկիկոլոնեի դուստրը: Ներկայացումը ջերմ ընդունելություն է գտել, ըստ Ինտերֆեքսի՝ Ֆերլի Տրիբյուն (հուլիսի 13-14) թերթի տեղեկատվության:

Հ. Ս.

Չեկոնին հանգիստ չեն թողնում

Մայքլ Չեկոնը հուլիսի 22-ին դատարան պետք է կանգնի դատարանի առջև: Այդ անգամ 1.2 միլիոն դոլարի հատուցման պահանջով նրան դատի է տվել «Չեկոնոն Յենի» Հոլդինգ» ներկայացման դրդման Գարի Սմիթը: այն բանի համար, որ «Չեռնոբիլի» (Մայքլի) բազմակողմանի հեռանկարները տեղի չի ունեցել 1993 թվականի դեկտեմբերին և իր դրամի տակ է թակել:

Հ. Ղ.

Հիվանդ Ռեյգանը մեկուսացված

Միացյալ Նահանգների նախկին նախագահ Ռոնալդ Ռեյգանի գաղափարը տարբեր կարծիքներ ունեն Ալցհայմերի հիվանդությամբ տառապող իրենց հորը խնամելու մասին: Տասներեք վերջերս մամուլը դարձեց, որ վերջերս, երբ լրացավ Ռեյգանի 85 ամյակը նրանցն արգելել էր նախագահին ներկա լինել այդ տարեդարձին նվիրված խնջույքին: Նախկին նախագահն իր ծննդյան օրը անց էր կացրել ազգականների շրջապատում՝ բիլիարդների հանդիսությունն ներո: Ռոնը և Մայքը գտնում էին, որ այնուամենայնիվ հայրն ավելի է ներկա լինի հանդիսավոր արարողությանը: Սակայն դուստրերը՝ Մարին Ռեյգանը և Փաթի Դեյվիսը Նենսիի կողմն էին բռնել, ասելով, թե հոր առողջության համար ավելի ճիշտ կլինի նրան տանը պահել: Ասենք, որ Ալցհայմերի հիվանդությամբ տառապողները հիշողության կորուստ են ունենում նախկին նախագահը Ֆիդելկաստրոն բավական ամուր է, բայց հանգիստ ապեհատարական բառերն է մոռանում և չի կարողանում ճանաչել իրեն շրջապատող մարդկանց հետ:

«ԱԶԳՈՒԹՅՈՒՆ»

«Տաքեր» մանկական երգչախումբը բեմ գցավ Սեւանի հոգեւոր դպրանոցում

Արարատյան հայրապետական թեմի Սեւանի Վազգենյան հոգեւոր դպրանոցի հոյակերտ շենքի նախասրահ-դահլիճում հնչեցին հաստվածներ Սուրբ դպրարագից:

Ունկնդիրների դերում աղագա դպիրներն ու սարկավագներն էին: Ելույթ ունեցողները Հայաստանեայց եկեղեցվո Ամերիկայի Արեւելյան թեմի Հայ օգնության Ֆոնդի (ՀՕՖ) հովանավորյալ Խնկո-Ապոր անվան հանրապետական մանկական գրադարանի մանկապատանեկան «Տաքեր» երգչախմբի անդամներն էին (գեղ. ղեկավար՝ Վալե Նավասարդյան):

Վերջերս կայացած մանկական երգչախմբերի մրցույթում, որը կազմակերպել էր «Հայաստանի փոքրիկ երգիչներ» ասոցիացիան եւ որը լուրջ փորձություն էր երաժշտական եւ հանրակրթական դպրոցներում, մշակույթի եւ հայրդյաց տներում գործող բազմաթիվ երգչախմբերի դասանի երգիչների համար «Տաքեր» նվաճեց մրցանակային երկրորդ դասավոր տեղը: Միաժամանակ նրան հանձնվեց հատուկ մրցանակ՝ Հոգեւոր երգի լավագույն կատարման համար: Գերազանցապես բաղկացած լինելով երաժշտական կրթություն չունեցող աղջիկներից ու տղաներից, «Տաքեր» իր գոյության մեկ եւ կես տարում այնքիսի մակարդակ էր հասցրել ծեռ բերել, որ իրավունք ունեցավ մասնակցելու «Ա» խմբում եւ մրցակցել երաժշտական դպրոցների երգչախմբերի հետ: Ավելին՝ առաջ անցնել «Տաքերից», հաջողվեց միայն արվեստի թիվ 1 դպրոցի երգչախմբին:

Նվաճած մրցանակը մաեստրո Նավասարդյանի եւ նրա սաների համառ ջանքերի արդյունքն էր:

Նախորդ տրաբուն ծմեռվա ամիսներին սկսվեցին գրեթե 100-հոգանոց երգչախմբի կանոնավոր փորձերը: Գրադարանի «տրահարված» դահլիճի ջերմասիճանը մի քանի աստիճան բարձրացնելու համար մաեստրոն բոլորտրում էր փորձերի ժամանակ այնտեղ ներկա գտնվել նաեւ ծնողներին: Իսկ երեխաները երգում էին ինքնամոռաց՝ մոռանալով բերաններից երեւացող գոլորշու, «փայտացող» ոտքերի մասին...

«Տաքերցիների»՝ Սեւանի բերակոգում տված համերգը՝ աղագա հոգեւորականների համար հաճելի իրադարձություն էր, մանավանդ որ «բանձր» արական ձայները մեկ-մեկ երանգ էին ավելացնում հիմնականում աղջիկների սոպրանոներից ու կոնտրալտոներից «հյուսված» երաժշտության գարդաղասկերին ...

Հետո՝ կարճատեւ ելույթ Սեւանի վանքի եկեղեցիներից մեկում, աղա հանգիստ լճի ափին:

Երգչախմբի հանդիպումները հոգեւոր դպրանոցի սաների հետ այսուհետ խոստանում են դառնալ ավանդական:

ԷԴՈՒԱՐԴ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

ԿՈՉ

Աշոտ Զեր արխիվը, եթե անդամակցել եք Կահիրեի «Շնորհալի» երգչախմբին

Մաեստրո Էդուարդ Հակոբյանը կոչով է դիմում Կահիրեի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ մայր տաճարի «Շնորհալի» երգչախմբի նախկին անդամներին, որում մասնավորապես ասվում է: ընդառաջելով եգիպտահայոց առաջնորդ գերշ. Տ. Զավեն արք. Չինչինյանի առաջարկին, հանձնարարում ենք դպրեվանքի հիշյալ բազմավաստակ երգչախմբի դասկերազարդ ալբոմը՝ դասական հեռադարձ ակնարկով վեր առնելով նրա ավելի քան 60-ամյա եկեղեցական-վեր ու մշակութանվեր գործունեությունը: Ոչ որ եւ ոչինչ չմոռանալու գիտակցությամբ երգչախմբի նախկին մենակատարներին, երգեհոնահարներին խնդրում ենք տրամադրել լուսանկարներ, հայտագրեր, հիշատակելի այլ նյութեր, որոնք աղերսվում են երգչախմբի հաստատես 1928-1960 ժամանակաշրջանի բեղուն գործունեությանը:

Նյութերն օգտագործվելուց հետո կվերադարձվեն տերերին: Դրանք կարելի է առաքել հետեւյալ հասցեով՝

EDWARD HAGOPIAN
2. Soliman el Halabi st. 2-nd floor
Cairo-ARE

ՇՈՒԿԱ

Համերգների կազմակերպիչները դժգոհ են եկամուտներից

Համերգների կազմակերպմամբ զբաղվող ամերիկյան ընկերությունները գանգատվում են, թե այս տարի տոմսերի վաճառքը կտրուկ նվազել է: Անկումը սկսվեց Ամերիկայում չամիսգանց սիրված մի կատարողի «Գրեյթֆուլ Դեդ» ռոք խմբի դեկավար Ջերի Գարսիայի մահից հետո: Բացասական ազդեցություն գործեց նաև այն հանգամանքը, որ մի այլ հանրահայտ խումբ «Իգլզը» խիստ սահմանափակեց համերգների թիվը: «Փոստար» հանդեսը հաղորդում է, որ անցյալ տարվա առաջին կիսամյակի համեմատությամբ տոմսերի վաճառքից ստացված եկամուտը 32 տոկոսով նվազել է 95 թվականի հունիսին կազմակերպված 10 ամենահայտնի համերգներից ստացվել է 225 միլիոն դոլար, մինչդեռ, այս տարվա նույն ժամանակաշրջանում 10 լավագույն համերգների տոմսերի վաճառքից ստացված եկամուտը կազմել է 152 միլիոն: Այս տարվա չեմպիոնը ռոք երգիչ Ռոդ Սթյուարթն է, որը 65 համերգների համար ստացել է 29 միլիոն դոլար: Իմաստս ասում են, ծերության բերանում դեռ շատ կա: Այնքան, որքան հիշատակարգ ռոք աստղերից շատ-շատերը չունեն: Հիրավի զարմանալի եւ երբ հիշում ես, որ Սթյուարթի անդրանիկ սիգավառակը 69 թվականին է թողարկվել:

«ԱԶԳՈՒԹՅՈՒՆ»

ԱՃՈՒՐԴ

Սոթբիում բառարանը 10880 $

Լոնդոնի Սոթբիի աճուրդում մի անհայտ անձ 10880 դոլարով գնեց արաբերեն-անգլերեն ուսանողական բառարանը, որով ժամանակին օգտվել է Արաբիո Լոուրենս անվանք հայտնի բրիտանացի հեղինակը եւ լրտեսը: Լոուրենսը պարբերաբար գիմում էր այդ բառարանի օգնությանն այն ժամանակ, երբ ուսանում էր Կամբրիջում: 1916 թ. արաբներն ապստամբություն էին բարձրացրել թուրքերի դեմ: Այժմ հայտնի է, որ Լոուրենսը բավական լուրջ ներդրում էր ունեցել արաբական շարժման մեջ: Անգլերեն-արաբերեն ուսանողական բառարանը 20 տարի առաջ մի գրավաճառուրում գնել էր Մերմաիոր Մեռիդի հարցերով բրիտանացի մասնագետ Փիթեր Հոլիերը, որն ունի Արաբիո Լոուրենսի գործունեության հետ առնչվող գրքերի, հարեգներ եւ այլ իրերի մեծ հավաքածու:

«ԱԶԳՈՒԹՅՈՒՆ»

ԱՄՆ. Սեր երգող Փրինսը «մայքեգրային համերգ» տվեց

Այսօրվա օրում կա մի կատարող, որի երգերի 99 տոկոսը սիրո մասին են: Մասնավորապես նրա անունը Փրինսը է: Արդեն հաղորդել ենք, որ Փրինսը նոր անուն-խորհրդանիշ է ընտրել: Նախկինում Փրինս անվանք հայտնի այդ աբխարհահռչակ ռոքենը հուլիսի 9-ին կեսգիշեր համերգ տվեց փողոցում «Ջուդի» ընկերության ստուդիաների տակ: Ռոք-աստղերի այնպես կոչված «սայդուոք», այսինքն՝ «մայքեգրային համերգները» բավական հաճախ են տեղի ունենում Ամերիկայում: Դրանք վաճառի հանվող սկավառակների մի յուրատեսակ գովազդ են: Հոլիվուդեսով գրավվող «Ջուդի» ընկերության ղեկավարների տակ՝ հուշադիտյուն հազարավոր դասական անցորդների համերգներ են տվել Բրայան Ադամսը, Ալ Գրինը, Նեիլ Դրաղերզ խումբը եւ հայտնի այլ կատարողներ:

«ԱԶԳՈՒԹՅՈՒՆ»

ՀԱՍԱՐՈՍ

Ժան Անույի «Նվագախումբը» Փոս թատրոնում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒԼԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Երիտասարդական Փոս թատրոնի հանդիսասեսի դասին հանձնեց Ֆեստիվալի հանդեսաշնորհ դրամատուրգ Ժան Անույի «Նվագախումբ» ոլիեսի հիման վրա ստեղծված մեկ գործողությամբ ներկայացումը, որը հիմնականում արժարծում է աղի կնոջ հիմնահարցը: Դերերում հանդես են գալիս թատրոնի առաջատար դերասաններ Արկադի Մաքսիմյանը, Տրդատ Մանկարյանը, Սերգեյ Դանիելյանը, Հայկ Միքայելյանը, Նկարչական ձեւավորումը Արեգնի Արեւշատյանի, երաժշտությունը Տիգրան Սիրավյանի: Բնագրության հեղինակն է Զարուհի Շելյանը: «Ժան Անույի «Նվագախումբ» ոլիեսում ներկայացված է մարդկային բնավորությունների բախումը, որը համանուն է մանանակցիոյ հոգեբանական իրավիճակներին, գույցի մանանակ ասաց թատրոնի տնօրեն Սամսոն Ասեյանյանը:

Կլոր գումար «Այոտայի» գլխի համար

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՀՈՒԼԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Արեւմուտքում հարմարված ռուսական ինքնաձիգներ դասրաս են բույսարակաին իշխանություններին վճարելու կայուն վարկանիշ մի կլոր գումար: հաճրաճանաչ «Այոտայի» գլխի համար: Գործարար մարդկանց խումբը դիմել է Էդինբուրգում ԵՄ գլխավոր հյուրասասարյան խորհրդաժողովի մարտիկի Պլովդիվում տեղադրված հուշարձանը գնելու եւ այն Սանկտ Պետերբուրգ տեղափոխելու առաջարկությամբ, հաղորդել է ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ-ը:

Մարզո Հեմինգուեյը թաղվեց ոսկի կոդին

Հեռասանների եւ մոդելների Մարզո Հեմինգուեյը, որն անցյալ տարվա սեռում հայտնաբերվեց հոլիվուդյան նիստի իր բնակարանում, թաղվեց Իդահոյում գտնվող նույն գեղեցիկ հանգանակ, որտեղ հանգչում է նրա հանրահռչակ պապի Էռնեստ Հեմինգուեյի անմոռաց: Ամայա Մարզոյի թաղմանը մասնակցեցին միայն մեծերները ու հարազատները: Նրա մահն առաջացրած դատարկությունը դեռեւս հայտնի չէ: Մասնավոր տեղեկություններ հայտնաբերելու համար վերջին վարձատուների դատաստանը կասեցվի միայն, այդ ամենը վերջին:

«ԱԶԳՈՒԹՅՈՒՆ»

ԱԶԳ

Մարզական

ՈՒԵՖԱ

«Փյունիկի» մենամարտը

եւ այսպես մեծ ֆուտբոլը կրկին եկավ Երեւան: Երեկ «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտում Հայաստանի չեմպիոն «Փյունիկը», որը ներգրավվել է ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում այս մրցաշարի ընտրական փուլի առաջին հանդիպումն անցկացրեց Հելսինկիի ՀԻԿ թիմի հետ (Ֆինլանդիա): Խաղի նախապատրաստության համար իսկապես ափսոսանքներ էին տարվել թե ՀՖ ֆեդերացիայի, թե «Փյունիկ» ակումբի եւ թե «Հրազդան» մարզահամալիրի կողմից: Սա այն մրցաշարերից մեկն է, որտեղ ամեն մի մանրամասնություն է հաշվվում եւ բարձր մակարդակի առպահովվածությունը պարտադիր է: Ափսոսանքները շատ-շատ էին եւ «Փյունիկ» ակումբին աջակցողները նույնքան: Սիա թե ինչու: «Փյունիկ» ակումբի նախագահ Գագիկ Սափարյանը խնդրեց բերի միջոցով իրենց ջանքերակցությունները հայտնել «Հրազդան» մարզահամալիրի անձնակազմին (գլխավոր տնօրեն Աստ Աղաբաբյան), արտաքին գործերի նախարարությանը, ներքին գործերի նախարարության միգաներին եւ անձնագրերի վարչությանը, ՀՖ ֆուտբոլի ֆեդերացիային, մասնավորապես ափսոսանքներ Գեւորգ Հովհաննիսյանին ու Էմին Բաղրանին, հեռուստատեսության մարզական ծրագրերի խմբագրությանը (գլխավոր խմբագիր Սլավա Սարգսյան, տեղակալ Վարդան Թադեւոսյան), «Ֆուտբոլ ոլորտ» ապաթաթերթին (գլխավոր խմբագիր Սուրեն Բաղդասարյան), «Ֆուտբոլ» ապաթաթերթին (գլխավոր խմբագիր Սուրեն Բաբայան), «Ազգ» օրաթերթին (գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիսյան), ՀՀ «Պարբերական» հրատարակչությանը (տնօրեն Վրեժ Մարկոսյան) եւ ուրիշներին:

Շնորհիվ կատարված մեծ ափսոսանքների, «Փյունիկը» արժանապատիվ ձեւով ներկայացավ եվրոպական մրցաշարում իր առաջին խաղին:

Խաղից առաջ

Խաղի օրը, առավոտյան ժամը 10-ին «Հրազդան» մարզահամալիրի գլխավոր տնօրենի ափսոսանքներում տեղի ունեցավ խորհրդակցություն մրցակից թիմերի ներկայացուցիչների, մրցավարների եւ ՈՒԵՖԱ-ի ներկայացուցչի մասնակցությամբ: Խորհրդակցությանը ներկա էին նաեւ ՀՖ ֆեդերացիայի ափսոսանքները, նախագահ Սոմենակ Սարգսյանի գլխավորությամբ: Ժամը 11-ին հյուրերը՝ ՀԻԿ-ի ֆուտբոլիստները, ծանոթացան «Հրազդան» մարզադաշտին եւ բերեւակի զբաղմունք անցկացրին այնտեղ: Նրանք երեւան էին ժամանել հուլիսի 16-ին, երեկոյան ժամը 10-ին: ՀԻԿ-ի դարաշրջանին ուշադրությամբ հետեւում էր «Փյունիկի» գլխավոր մարզիչ Խորեն Հովհաննիսյանը: Երբ մոտեցա նրան, ասաց, որ դրանից անմիջապես առաջ դիտել է ՀԻԿ-ի մասնակցությամբ հանդիպումներից մեկի տեսագրությունը եւ ծանոթացել թիմի խաղաոճին: Սովորաբար, նման դաշտասխանատու խաղերից առաջ թիմերը հրաժարվում են միմյանց տեսաժապավենները տրամադրել, ինչպես որ դա արեց «Շիրակի» մրցակիցը՝ կիպրոսի «Անորտոսիսը»: Խորեն Հովհաննիսյանն ասաց, որ տեսաժապավենները փոխանակելը հյուրերի առաջարկությունն էր, որն ընդունեց նաեւ մեր թիմը: Հյուրերին տրամադրվեց «Փյունիկ»-«Սպարտակ», «Փյունիկ»-«Ցենտրոն» հանդիպումների տեսագրությունը: Ինչ վերաբերում է ՀԻԿ-ի խաղին, դա Ֆինլանդիայի ֆուտբոլային լիգայի գավաթի խաղարկության եզրափակիչն էր: Ռանինենի «Ռոդա» թիմի հետ, որն ամբարտեց «Փյունիկի» մրցակցի հարթակում, եւ որն էլ նվաճեց Ֆինլանդիայի ֆուտբոլային դաշնակոր մրցանակներից մեկը: Ըստ Խորեն Հովհաննիսյանի, տեսաժապավենը դիտելուց հետո լի դեղ այն նայել են նաեւ «Փյունիկի» խաղացողները) եզրակացությունն այնքան էր, որ ՀԻԿ-ը ոչ միայն ֆիզիկական լավ տվյալներ ունեցող, այլեւ տեխնիկապես զարգացած թիմ է, կիրառում է հարձակողական խաղաոճ եւ գոհունակ սովորաբար մասնակցում են 6-7 ֆուտբոլիստներ: Հաստատեց այդի են ընկնում միջին եւ հարձակման գծի խաղացողները: Խորեն Հովհաննիսյանն ասաց, «Մրցակիցն ուժեղ է, բայց դեմ է հարթենք»:

Խաղը

Հանդիպման սկզբից այնքանի տրամաբանություն ստեղծվեց, որ «Փյունիկը» գայլոնի մեջ է: Մեր ֆուտբոլիստները լավ դիտակցում տեխնիկական հարկի տակ հանդիպման նշանակությունը, անմիջապես գործի լծվեցին, ձգտելով ինչպես հնարավոր է շուտ արդյունքի հասնել եւ անհրաժեշտ ամրության դաշտ ստեղծել դաշտասխան խաղից առաջ: Հյուրերը դաշտային էին դրան եւ մեծ ուժերով դաշտպանվում էին: Այնուամենայնիվ, 23-րդ րոպեին գնդակը հայտնվեց նրանց դարպասում: Պագիկ գոհից հետո վարդան Խաչատրյանը բարձր ցատկով, գլխի հարվածով գնդակը փոխանցեց Արսեն Ավետիսյանին, որն էլ մոտ տարածությունից գրավեց դարպասը: Ցավում էր, դրանից հետո մրցակիցը կլիներ խաղաոճը, կդիմի մեծ ուժերով գոհների եւ «Փյունիկին» հնարավորություն կրնձեռի կտրուկ հակագրոհների: Սակայն ՀԻԿ-ը հավասարիմ մնաց ընտրած տակտիկային, եւ ինչպես ասում են, լիաժամանակվեց «բացվել», հույսը կապելով մրցակցի սխալների հետ: Եվ այդ ապիրը նկատվեցավ: 43-րդ րոպեին Արսեն Տոնոյանը սեփական տուգանային հրապարակում խախտեց կանոնները, որի համար մրցավարը դեղին քարտ ցույց տվեց նրան եւ նշանակեց 11 մետրանոց հարված: Այն հաստատեն իրացրեց Կայլե Լեհտինենը: Դա մի տեսակ «սառը ցնցուղ» նման էր: Բարեբախտաբար, ընդմիջումից հետո ամեն ինչ կտրուկ փոխվեց: Արթուր Մկրտչյանին փոխարինած Գեղամ Հովհաննիսյանը բառն լիցք հաղորդեց խաղընկերների հարձակողական գործողություններին: 52-րդ րոպեին նա նորը փոխանցումով գնդակը գրեթե «ափսեի» վրա «մատուցեց» Արսեն Ավետիսյանին, որը նորից մոտ տարածությունից ուժեղ հարվածով գրավեց ՀԻԿ-ի դարպասը: Արդեն «Փյունիկին» կանգնեցնելն անհնարին էր: Ճիշը խաղում էր վստահ, եռանդուն, նոպասակասլաց կանգվածությամբ, հանդիպի հարթանակի հասնելու մեծ տենչով: 75-րդ րոպեին Դանիել Մխիթարյանը դարձյալ ըստ գեղեցիկ գոհի հեղինակ: Նա հետո տարածքից, ետեւանի հարվածով ածությունից, ետեւանի բերեց մրցակցի դարպասակնկալի բերեց մրցակցի դարպասակնկալի: Այնուհետեւ տրամաբանություն է, որ ՀԻԿ-ը հոգնել է: «Փյունիկը» մինչեւ վերջ շարունակում էր տիրել նախաձեռնությանը, սակայն հաշվի նոր փոփոխություն չարձանագրվեց: Մեր չեմպիոնը բարձր մակարդակի խաղ ցուցաբերեց: Վարդաց մենք նման հանդիպման ակնկալեցս չլինի: Եղել: 3-1 հաշիվը հունվարի 24-ին Հելսինկիում կայանալիք դաշտասխան խաղից առաջ ամրության վաս դաշտ չէ: Ուրախացրեց այն, որ «Փյունիկը» իր ֆունկցիոնալ դաշտասարքությունը չցիրեց մրցակցին եւ կարողացավ մնալ վերջ դահիճ խաղի բարձր տեմպը: «Փյունիկի» ֆուտբոլային մենեջերները, բավում է, նորից հաշվեն կնբերենի մեր ֆուտբոլի նկատմամբ եւ մարզաբերը մարզաբաբ կվերադառնա:

Խաղից հետո

Բնականաբար, գեղեցիկ հաղթանակից հետո մեր մոլորվին հատուկ ոգեւորություն անասնական էր: Բոլորն իրար ողջունում եւ գրկախառնվում էին: Սանուի առաջիկա հարեւի մարզիչ Յարի-Պեկա Կեռուլայնենը բարձր գնահատեց «Փյունիկի» խաղաոճարարությունը, ասելով՝ «Ինձ համար մեծ հաճույք էր դիտել հայկական ֆուտբոլի եւ «Փյունիկի» մասին: Նա ասաց, որ որոշակի դաշտադրություն ուներ միայն հավանական մի քանի էլեմենտների հիման վրա:

Խորեն Հովհաննիսյանը գոհունակություն հայտնեց իր ֆուտբոլիստների խաղից եւ խառնվեցավ ռեալ մեկին: «Մենք ունենք բերություններ, որոնք առաջիկայում դեմ է ձգտենք վերացնել եւ ամեն ինչ անել դաշտի դուրս գալու մրցանակից»:

Վերջաբան

Դե ինչ, ենթադրում ենք «Փյունիկի» ֆուտբոլիստներին ոչ միայն տրամաբանական, այլեւ գեղեցիկ խաղի համար: Սակայն դա կարեւոր գործի սկիզբն է եւ տենդական տրամադրությունը դեմ է առաջարկ վերածվի գործնականի: Հավատացած ենք, որ ակումբի եւ թիմի ղեկավարները իրենց հատուկ դրդիչներով ոգով կշարունակեն ընտրած ճիշտ ուղին, իսկ ֆուտբոլիստներն էլ, գիտակցելով դաշտասխանատվությունը, կանեն ամեն ինչ մեր ֆուտբոլի հեղինակությունը վերականգնելու:

Հաջողություն ձեզ, «Փյունիկ»:

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

«Փյունիկի» առաջին գոլի հեղինակ Արսեն Ավետիսյանը

Ուեֆա-ի գավաթի խաղարկության նախնական փուլ

«ՓՅՈՒՆԻԿ» (Երեւան, Հայաստան)–ՀԻԿ (Հելսինկի, Ֆինլանդիա) 3-1 (1-1)

17 հուլիս 1996 թ. Երեւան, «Հրազդան» մարզադաշտ: Մրցավարներ Գուրջիչ Տոմիչ, Դուբան Զորկեիչ, Զորջ Ջուչիչ (բոլորն էլ Հարավսլավիա), Ուեֆա-ի ներկայացուցիչ Զբիգնեւ Կալինսկի (Լեհաստան):

1-0՝ Արսեն Ավետիսյան (23), 1-1՝ Կայլե Լեհտինեն (43), 2-1՝ Արսեն Ավետիսյան (52), 3-1՝ Դանիել Մխիթարյան (75):

Զգուշացվեցին Առանիկ Տոնոյանը (43), Կայլե Լեհտինենը (68), Սկի Ռիդիկիին (80):

«ՓՅՈՒՆԻԿ» – Հարությունն Աբրահամյան, Արթուր Մկրտչյան (Գեղամ Հովհաննիսյան, 46), Վարդան Խաչատրյան, Սարգիս Հովսեփյան, Սեյրան Պողոսյան, Առանիկ Տոնոյան, Վարդան Մինասյան (Հայկ Մարգարյան, 75), Վարազդատ Ավետիսյան, Արսեն Ավետիսյան, Դանիել Մխիթարյան, Արմեն Սանասյան

ՀԻԿ – Տոննի Կոյվիստոյենն (Մարկո Պալմուս, 24), Սկի Ռիդիկիին, Մարկո Տուրունենն, Սեսցի Հեյնոլա, Միկա Լեհտիսուս, Տոմմի Գրոնդլունդ, Կայլե Լեհտինենն, Կիմ Լեհտոնենն (Սկի Ռիդիկիին, 83), Մարկո Կանեռվա, Վեսա Վասարա, Իսմո Լիուս (Յարի Ռանտանեն, 79):

Սեր թղթակիցը մեկնեց Ստանտա

Այսօր առավոտյան մեր թերթի մարզական դաշտասխանատու Սուրեն Բաղդասարյանը մեկնեց Ստանտա, որտեղից օդերեւութային նյութեր կհաղորդի եւ հատկապես կդաշտաբանի մեր օլիմպիականների ելույթները: Ինչպես «Եվրոպա-96»-ի, այնպես, որ դեռեւութությունը հովանավորել է «Սա բերատոր Սեռաե» ճանաչողական ընկերությունը, որի հետ բարեկամական կապեր են հաստատվել: Ընկերությունը շարունակում է կատարում նպաստելով հայկական սպորտի բարգավաճմանը:

Տոմբա-Լենդլ մրցավեճը

Աշխարհահռչակ լեռնադահուկորդ իտալացի Ալբերտո Տոմբան գոլֆի սիրահար է: Նա ամեն անգամ «վազում է» երկրի բոլոր 5 գանձանաձեւերը, մասնակցելու այս մարզաձեւի մրցումներին: ԱՄՆ-ում եւ Մոնակոյում տեղի ունեցած մրցաշարերում հանդես գալուց հետո նա ժամանել էր Բելգիա, որի մրցաշարին մասնակցում էր նաեւ մեկ այլ աշխարհահռչակ մարզիկ, նախկին բենի սիրաս Իվան Լենդլը: Տոմբան չկարողացավ հաղթել Լենդլին:

Տարօրինակ ռեկորդ կանանց ֆուտբոլում

Նվեդիայի «Դոգտաս» կանանց ֆուտբոլի թիմը իր անունը գրանցեց «Գինեսի ռեկորդների գրքում»: Նա հանդիպումներից մեկում 43-0 հաշվով հաղթեց «Ռամսելե» թիմին:

Էվանսն Ստանտայում

49-ամյա Լի Էվանսը, որի կողմից սահմանված աշխարհի ռեկորդը 400 մետր վազքատարածությունում անցեռազանցելի մնաց 20 տարի շարունակ, եկել է Ստանտա, բայց այս անգամ ոչ թե որպես օլիմպիական խաղերի մասնակից, այլ Սաուդյան Արաբիայի թեթեւատլետիկայի հավաքականի մարզիչ:

Ժան Պիեռ Պադենն. «Մնում եմ «Բավարիայում»

Մյունխենի «Բավարիայի» հետ Ժան Պիեռ Պադենի կնքած դայմանագրի ժամկետն ավարտվում է մեկ տարի հետո: Հոլիսի սկզբներին Պադենը թիմի կազմում վերսկսեց մարզումները: Նա լրագրողներին հայտարարեց, որ իր գործերը հիանալի են, ինքը լավ մարզավիճակում է եւ թիմի հետ կապված որեւէ խնդիր չկա:

Մակայն գերմանական Kicker շաբաթաթերթում այն տեղեկությունը է տարածվել, թե Պադենը թոյլտվություն է «Բավարիան», քանի որ նոր մարզիչ Ջովանիի Տրապատտոնին նրան չի վստահում եւ իր ասելով է. «Լավ կլիներ, եթե հեռանայիր»: Թերթի այս հաղորդումը միանգամայն սխալ անհանելի, Ժան-Պիեռ Պադենը հայտարարեց, թե մարզչի հետ իր խոսակցությունն ադամարված է ներկայացվել: Իրականում Տրապատտոնին իրեն ասել է. «Երբ ուզենաս հեռանալ, դա կարող ես անել ակումբի ղեկավարության հետ համաձայնեցնելով»: Իսկ դա նշանակում է, որ «ակումբը եւ Տրապատտոնին ինձ վստահում են», ասաց Պադենը: Դրա ապացույցներից մեկը նա համարում է այն, որ օրերս բնկերական հանդիպման ժամանակ ինքը խաղացել է 1 ժամ 15 րոպե:

Ժան-Պիեռ Պադենն ավելացրեց է, որ ինքը Մյունխենից կարող է մեկնել լոկ այնպիսի խաղաք, որտեղ ֆրանսիական դրոշ կլինի իր գավակների համար: Անցյալում 2 տարի վիկինգի «Բլումինգենում» ակումբի, օրինակ, հրաշալի առաջարկ է ստացել Պադենին, բայց Բլումինգենում ֆրանսիական դրոշ չկար: Իսկ Իտալիայի 2-րդ դիվիզիոնի «Ջենոա» ակումբը բավարար ֆինանսական միջոցներ չունի ֆրանսիացուն ձեռք բերելու համար, որի մասնակցությունը «Բավարիայի» դեկավարությունը սահմանել է 7 միլիոն ֆրանկ: Իսկի բոլոր նիմերը կան ենթադրելու, որ 33-ամյա Պադենը մեկ տարի ես կնվաստա Մյունխենի թիմում: Ռ. Ս.

ՇԱՀՈՒՍՏ

Մեր թղթակիցը մեկնեց Ստանտա

Այսօր առավոտյան մեր թերթի մարզական դաշտասխանատու Սուրեն Բաղդասարյանը մեկնեց Ստանտա, որտեղից օդերեւութային նյութեր կհաղորդի եւ հատկապես կդաշտաբանի մեր օլիմպիականների ելույթները: Ինչպես «Եվրոպա-96»-ի, այնպես, որ դեռեւութությունը հովանավորել է «Սա բերատոր Սեռաե» ճանաչողական ընկերությունը, որի հետ բարեկամական կապեր են հաստատվել: Ընկերությունը շարունակում է կատարում նպաստելով հայկական սպորտի բարգավաճմանը:

Տոմբա-Լենդլ մրցավեճը

Աշխարհահռչակ լեռնադահուկորդ իտալացի Ալբերտո Տոմբան գոլֆի սիրահար է: Նա ամեն անգամ «վազում է» երկրի բոլոր 5 գանձանաձեւերը, մասնակցելու այս մարզաձեւի մրցումներին: ԱՄՆ-ում եւ Մոնակոյում տեղի ունեցած մրցաշարերում հանդես գալուց հետո նա ժամանել էր Բելգիա, որի մրցաշարին մասնակցում էր նաեւ մեկ այլ աշխարհահռչակ մարզիկ, նախկին բենի սիրաս Իվան Լենդլը: Տոմբան չկարողացավ հաղթել Լենդլին:

Տարօրինակ ռեկորդ կանանց ֆուտբոլում

Նվեդիայի «Դոգտաս» կանանց ֆուտբոլի թիմը իր անունը գրանցեց «Գինեսի ռեկորդների գրքում»: Նա հանդիպումներից մեկում 43-0 հաշվով հաղթեց «Ռամսելե» թիմին:

Էվանսն Ստանտայում

49-ամյա Լի Էվանսը, որի կողմից սահմանված աշխարհի ռեկորդը 400 մետր վազքատարածությունում անգերազանցելի մնաց 20 տարի շարունակ, եկել է Ստանտա, բայց այս անգամ ոչ թե որպես օլիմպիական խաղերի մասնակից, այլ Սաուդյան Արաբիայի թեթեւատլետիկայի հավաքականի մարզիչ:

Ժան Պիեռ Պադեն. «Մնում եմ «Բավարիայում»

Մյունխենի «Բավարիայի» հետ Ժան Պիեռ Պադենի կնքած դայմանագրի ժամկետն ավարտվում է մեկ տարի հետո: Հոլիսի սկզբներին Պադենը թիմի կազմում վերսկսեց մարզումները: Նա լրագրողներին հայտարարեց, որ իր գործերը հիանալի են, ինքը լավ մարզավիճակում է եւ թիմի հետ կապված որեւէ խնդիր չկա:

Մակայն գերմանական Kicker շաբաթաթերթում այն տեղեկությունը է տարածվել, թե Պադենը թոյլտվություն է «Բավարիան», քանի որ նոր մարզիչ Ջովանիի Տրապատտոնին նրան չի վստահում եւ իր ասելով է. «Լավ կլիներ, եթե հեռանայիր»: Թերթի այս հաղորդումը միանգամայն սխալ անհանելի, Ժան-Պիեռ Պադենը հայտարարեց, թե մարզչի հետ իր խոսակցությունն ադամարված է ներկայացվել: Իրականում Տրապատտոնին իրեն ասել է. «Երբ ուզենաս հեռանալ, դա կարող ես անել ակումբի ղեկավարության հետ համաձայնեցնելով»: Իսկ դա նշանակում է, որ «ակումբը եւ Տրապատտոնին ինձ վստահում են», ասաց Պադենը: Դրա ապացույցներից մեկը նա համարում է այն, որ օրերս բնկերական հանդիպման ժամանակ ինքը խաղացել է 1 ժամ 15 րոպե:

Ժան-Պիեռ Պադենն ավելացրեց է, որ ինքը Մյունխենից կարող է մեկնել լոկ այնպիսի խաղաք, որտեղ ֆրանսիական դրոշ կլինի իր գավակների համար: Անցյալում 2 տարի վիկինգի «Բլումինգենում» ակումբի, օրինակ, հրաշալի առաջարկ է ստացել Պադենին, բայց Բլումինգենում ֆրանսիական դրոշ չկար: Իսկ Իտալիայի 2-րդ դիվիզիոնի «Ջենոա» ակումբը բավարար ֆինանսական միջոցներ չունի ֆրանսիացուն ձեռք բերելու համար, որի մասնակցությունը «Բավարիայի» դեկավարությունը սահմանել է 7 միլիոն ֆրանկ: Իսկի բոլոր նիմերը կան ենթադրելու, որ 33-ամյա Պադենը մեկ տարի ես կնվաստա Մյունխենի թիմում: Ռ. Ս.

@rminco
Global Telecommunications

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՑԱՆՑ

ԱՐՄԻՆԿՈ ԱՅՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ Է.

✔ էլեկտրոնային փոստ (E-mail)
✔ INTERNET հարուստ տվյալների բազայի մուտք
✔ Օդերեւութային ինֆորմացիա ամբողջ աշխարհից Ձեր կոմպյուտերի էկրանի վրա
✔ Հնարավորություն Ձեր մասին տեղեկացնելու ամբողջ աշխարհին

Մեր հասցեն.
Երեւան, Բաղրամյան 28, 3 հարկ
✆ 52-63-26, FAX: 28-50-82
E-mail: support@arminco.com

ԱԳԳ օրաթերթի համակարգչային ծառայությանը կարող եք դիմել

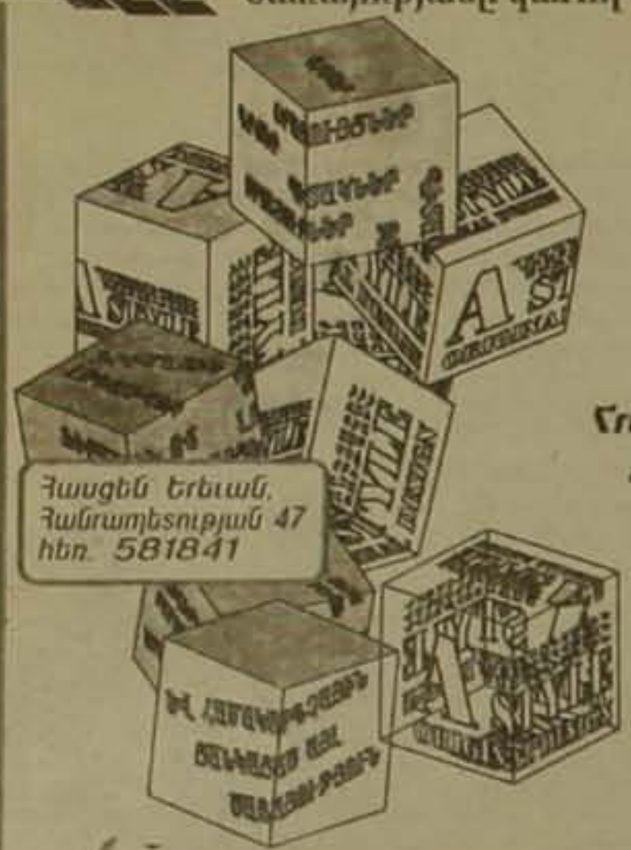

Գովազդների
Բրոշյուրների
Լոգոտիպերի
Անցաթղթերի
Կնիքների
Բլանկների
Հրավիրատոմսերի
Ֆիրմային ոճի
Օրացույցների
Այցետոմսերի
Բուկլետների
Գրքերի
ձեւավորում

Հասցեն Երեւան, Հանրապետության 47 հեռ. 581841

Աշխատանքները կկատարվեն Apple Macintosh, LaserMaster 1200 համակարգով

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԿԱՄ ՓՈԽԱՆԱԿՎՈՒՄ Է

Կոմիտասի զող. 5 հարկանի քառ. չենքի 4-րդ հարկի 3 սենյականոց բնակարանը (բնակելի 46 մ²) 2-ի եւ 1-ի հետ

Հեռախոս 25-01-59

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վարձով տրվում է ավտոտնակ-դահիճ Ֆիրդուսու փողոցի շրջակայքում:

Զանգահարել 52-40-11, 58-18-41

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ է

Բնակարան կենտրոնական փոստատան հարեւանությամբ:

Հասցեն՝ Սարյան 20/1 բն 6
Հեռախոս՝ 58-13-53

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

Հակի ծպեր:

Հեռ.՝ 64-30-54

ՎԻԿՏՈՐԻԱ ★ V ★ ԿՈՆՑԵՌՆ

Առաջարկում ենք

Մոսկվայան լավագույն տեսրեր

12 բերք. գինը 35-45 դրամ (կոմպակտ հանակից)

Հեռախոսներ 58-39-96, 52-49-68

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԿԱՄ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ ԵՄ

երեք սենյականոց բնակարան Հարավ-արեւմտյան բաղամասի բարձրահարկ շենքի 9-րդ հարկում:

Գինը պայմանագրային:

Հեռ. 77-56-03

Օրերս բացվեց

«ԻՆՖՈՐՄԱՏԻԿԱ»

Նոր կոմպյուտերային կենտրոնը,

որին համագործակցում են բուհերի առաջատար դասախոսները եւ դրոֆեսիոնալ ծրագրավորողները: Կենտրոնը զբաղվում է կոմպյուտերիզացիայի հարցերի լայն ասպեկտով: Գործունեության ուղղություններից մեկն է լիցենզավորված **կոմպյուտերային ուսուցումը** ըստ հետեւյալ դասընթացների.

1. Windows, MS Word – համակարգչի հետ ծանոթացման առազացված դասընթաց:
2. Excel եւ MS Office-ի այլ ծրագրեր:
3. Աշխատանք բազաների տվյալների հետ:
4. Ծրագրավորում սկսնակների համար:
5. Կոմպյուտերային գրաֆիկա:
6. C++ Windows-ի համար:

Էմպիրիկներների հետ գործ ունեցող, հոդվածներ եւ դիսերտացիաներ գրող **բժիշկների, կենսաբանների, սոցիոլոգների, տնտեսագետների** եւ բոլոր նրանց համար, ովքեր արդյունքների վիճակագրական անալիզի կարիք ունեն:

7. Sigmastat, Sigmaplot:

Ինժեներների, մեխանիկների, ֆիզիկոսների եւ բոլոր նրանց համար, ովքեր գործ ունեն կիրառական մաթեմատիկական խնդիրների հետ:

8. Mathlab, Mathcad, Tablecurve:

Առաջարկվում են նաեւ մասնագիտացված դասընթացներ (խմբով կամ անհատական): Դրանց ծրագրերը կազմվում են սովորողների ցանկությամբ եւ ըստ նրանց դրոֆեսիոնալ գործունեության: Ցանկության դեպքում ուսուցումը կկազմակերպվի **անգլերեն**: Ուսուցումը տարվում է IBM PC 468 DX եւ Pentium համակարգիչներով: Ամարտնոց հետո տրվում է վկայագիր:

Հասցեն Մաշտոցի զող. 39/12, 1 մուտ (Մոսկովյան փողոցից), 4 հարկ:
Հեռախոսներ
58-15-29 (10.00-18.00 բացի կիրակի օրից)
56-48-61 (մնացած ժամանակ)

ԱԵՐՈՖԼՈՏԸ ՄԻՇՏ ԻՐ ԲԱՐՁՐՈՒԹՅԱՆ ՎՐԱ Է

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

1996 թ. օգոստոսի 1-ից
ՍՈՒ - 192-ով Երեւան - Մոսկվա ամեն **չորեքշաբթի**
ՍՈՒ - 192-ով Մոսկվա - Երեւան ամեն **հինգշաբթի**
չվերթները իրականացվում են
Շերեմետևո - 2-ից Շերեմետևո - 1-ի փոխարեն

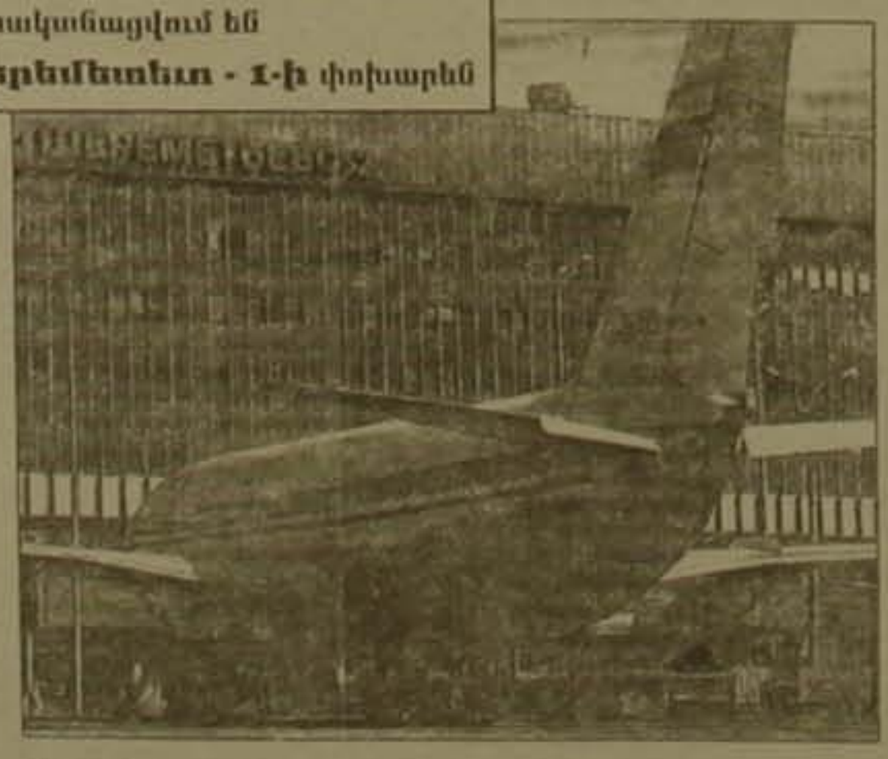

ՇԱՀԱՎԵՏ ՀԱՐՄԱՐ ՀՈՒՍԱԼԻ ԳՅՈՒՐԻՆ

Մենք մեր չվերթներով Եվրոպա, Ամերիկա եւ մյուս մայրցամաքներ տարանցիկ Մոսկվայով եւ դուք կազատվեք.
- կրկնակի մաքսային եւ սահմանային ձեւակերպումներից
- ուղեբեռով մի օդանավակայանից մյուսը տեղափոխելու անհրաժեշտությունից

Կարող եք օգտվել Շերեմետևո - 2 հարմարավետ տարանցիկ դահլիճից եւ հյուրանոցից

Սայլյան 22, հեռ. 53-21-31, 22-35-38

«ՀԱՅԱՈՒԴԻՏ» ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ունենալով բանկային եւ ձեռնարկության աուդիտորական գործունեության լիցենզիա

առաջարկում է ձեռնարկությունների եւ բանկերի հիմնադիրներին, եւ ղեկավարներին

- իր օգնությունը հաշվապահական հաշվառման եւ հաշվետվության ճիշտ կազմակերպման գործում
- խորհրդատվություն ֆինանսների, հաշվապահական հաշվառման, հարկային կարգապահության պահպանման, տնտեսական օրենսդրության այլ հարցերի վերաբերյալ
- աուդիտորական ստուգում ֆինանսական հաշվետվության անկախ դիտարկում եւ դրա հավաստիության վերաբերյալ եզրակացության տրամադրում
- հաշվապահական դասընթացներ (գործնական) խմբային եւ անհատական ծրագրերով

«Հայաուդիտը» այն ֆիրմաների ցանկում է, որոնք Համաբխարհային բանկի կողմից ընտրվել են իր ծրագրերի աուդիտորական ստուգումների համար:

Ք. Երեւան, Հանրապետության փող. 39
(Ազգային-արդյունաբերական պալատի շենքում)
հեռ. 56-45-86, 56-55-76, ֆաքս (AT&T) 151690

ԱՅԱՔՍ
ՍՊ ԸԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

հրավիրում է Չեզ հուլիսի 30-ից մինչեւ օգոստոսի 3-ը կատարել հեսափրիր ճանապարհորդություն

Ուղիղ չվերթ TU-154M ինքնաթիռով

ԵՐԵՎԱՆ-ՎԱՐՇԱՎԱ-ԵՐԵՎԱՆ

Այցելություն քաղաքներ՝ Վարշավա կամ Լոձ ըստ ցանկության

Պտույտ քաղաքի շուրջը, հրաժեշտի երեկո

Դուք կբնակվեք 2 եւ 3 աստղանոց համարներում բոլոր հարմարություններով, անվճար կարող եք փոխադրել 20 կգ ուղեբեռ, 20 կգ-ից ավելի ուղեբեռի ամեն 1 կգ-ի փոխադրման համար վճարը 1.5 $-ի համաչափությամբ

«ԱՅԱՔՍ» ՍՊԸ ցանկանում է Չեզ հաճելի ճանապարհորդություն

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43 Ա, ՀԵՌ. 53-15-73, 53-88-46

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Հայաստան» հրատարակչության տպարան. Երեւան 23, Մաշտոցյան 2. Գրանցման թիվ 85. Պատվեր 69149. Տիրաժ 2141. Երթեւեկություն 4000. Ստորագրված է տպագրության 17.07.1996. Գինը 75 դրամ